1941 augusztus 29 péntek

DEBRECZEN

XVIII. évf. 196. sz. Keletmagyarországi Napló Ára: 12 fillér

Irán beszüntette az ellenállást,

mert nem tudott szembeszállni a benyomuló túlerővel

A török államelnök fogadta Papen német nagykövetet — Az angol nagykövet jegyzéket nyujtott át a török kormánynak — A német csapatok egyes részeken ötven kilométerre vannak Pétervártól — Levélváltás a japán miniszterelnök és Roosevelt között

Iránban fordulat állott be. A felkészületlen perzsa hadsereg nem birta feltartóztatni a minden oldalról benyomuló brit és szovjet csapatokat, a kilátástalan küzdelemnek véget vetett az új iráni kormány, elrendelvén az ellenállás beszüntetését.

Tegnapra virradóra ugyanis kormányváltozás történt Iránban. Az ellenállást hirdető eddigi kormány lemondott. Az új kormány nyomban megalakult. Miniszterelnöke Ali Furughi, aki már 1932—1935-ig miniszterelnök volt, külügyminisztere Ali Soheily, belügyminisztere pedig Amery.

Mint Teheránból jelentik, az új minisztérium rendkívüli ülésén elhatározta, hogy — tekintettel az országba betört szovjet és angol csapatok túlerejére — az iráni csapatok megszüntetik az ellenállást, hogy elkerüljék a további vérontást.

Az inváziót Irán készületlenül találta, — állapítja meg a német sajtó. — Annak ellenére, hogy egész Európa biztosra vette az angol-szovjet betörést, Irán semmiféle komoly védelmi rendszabályt nem foganatosított, **rögtönzött ellenállással pedig lehetetlen volt a nagy támadó erőt feltartóztatni.** Az angol-szovjet összeköttetés így már a támadás második napján megvalósult, a többi pedig nem érdekli a szövetségeseket.

A római Giornale d'Italia csütörtöki vezércikkében megállapítja, hogy **a kis és rosszul felfegyverzett Irán kénytelen volt engedni óriási szomszédai fegyveres nyomásának.** Nincs kizárva, hogy ebben az elhatározásban némi része volt egyes befolyásoknak, amelyeket az angol-szász imperializmus sugalmazott. A háború most Középázsia felé tolódott el, ahol a tengelyhatalmak haderőinek meg kell majd keresniök az ellenséget, mint ahogy minden más had-színtéren megtalálták azt.

NÉMET VÉLEMÉNY AZ IRÁNI FORDULATRÓL

A berlini Wilhelmstrasse itélete szerint — mint a MTI közli — az a tény, hogy az új iráni kormány elrendelte az ellenségeskedések beszüntetését, legtalálóbban azzal a magatartással hasonlítható össze, amelyet **egy otthonában megtámadott védtelen ember a behatolókkal szemben ésszerűen követ.** Hangsúlyozzák, hogy az egész folyamat egynémely nép számára tanulságos és elhatározásra késztető lehetne, mivel az iráni kormány a korábban kapott angol nyilatkozatok után ilyen megtámadást egyszerűen lehetetlennek tartott.

Mint a Német TI jelenti, úgy tudják, hogy Anglia és a Szovjetunió iráni lépésének az az egyik főcélja, hogy **a sahot félreállítsák és eltávolítsák a politikai életből.** Az iráni uralkodó Angliában is gyakran elismert nagy reformáló tevékenységével egy új, erős és nemzeti állam alapjait fektette le. Az ilyen állam azonban évről-évre veszélyesebb Anglia keleti politikájára, — állapítja meg a német jelentés.

TÖRÖKORSZÁG

felé irányul most a figyelem a közelkeleti események nyomán. Mint a Török TI jelenti, **Inonü államelnök csütörtök délben fogadta Papen német nagykövetet. A fogadáson részt vett Szaradzsoglu török külügyminiszter is.**

Mint ankarai Stefani-MTI jelentés közli, **az ankarai angol nagykövet szerdán este jegyzéket nyujtott át a török kormánynak,** amelyben kifejtette az angol kormány álláspontját a legutóbbi középkeleti események után. A nagykövet ezenkívül részleteket közölt azokról az új hadianyagszállitmányokról, amelyeket az Egyesült Államok a Közelkeletre szándékozik küldeni.

A JAPÁN—AMERIKAI VÁLSÁG

A Tribuna tokiói jelentése szerint **egyre válságosabbakká válnak egyrészt Japán, másrészt a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti kapcsolatok a hadiszer szállitások miatt,** amelyet az Egyesült Államok Vladivosztokon át a bolsevistáknak szándékozik küldeni, továbbá az amerikai katonai bizottságnak Kínába történt kiküldetése miatt. Japán már élesen tiltakozott Moszkvában és Washingtonban az ellen, hogy az amerikaiak hadianyagot szállítsanak a szovjetnek a japáni vizeken keresztül. **Az amerikai katonai bizottság kiküldésével kapcsolatban megjegyzik, hogy ez újabb ellenséges lépés az Egyesült Államok részéről Japán ellen.**

A JAPÁN MINISZTERELNÖK LEVELE ROOSEVELT ELNÖKHÖZ

Mint washingtoni távirat közli, Nomura japán nagykövet **csütörtökön átnyujtotta Roosevelt elnöknek a japán miniszterelnök levelét.** A nagykövet ezután megbeszélést folytatott az elnökkel és Hull külügyminiszterrel. A nagykövet minden felvilágositást megtagadott az üzenet tartalmáról. Hull külügyminiszter a japán nagykövet fogadása után kijelentette, hogy **Roosevelt elnök a japán miniszterelnök személyes levelére szintén személyesen fog válaszolni.**

A SZOVJET ELLENI HADMÜVELETEK

tervszerüen folynak. A német hadijelentés tegnap főleg légisikereket jelent. Kiegészitésül a Német TI katonai részről a következőkről értesül: A szovjet elleni fronton a finn tengerölöl a helyzet most már döntés felé fordult. A német csapatoknak sikerült **Oesel és Dagoer szigeteket kivéve Észak-Esztországnak eddig még szovjet kézen volt részeit birtokukba venni. Tallin és Baltisch-Port kikötőjéért és tengeri támaszpontjaiért még folyik a küzdelem. Időközben a Pétervár körüli szovjet térséget a német előretörés már anyira összeszorította, hogy a német csapatok néhol mindössze 50 kilométernyire vannak Pétervártól.** A Keleti tenger keleti részén elvi jelentőségü döntések alakulnak ki, amelynek eredményeként a Szovjetuniónak a Keleti tengertől való teljes elvágása várható.

Magyar repülők tíz légi győzelmet arattak Ukrajnában

Magyar jelentés az ukrajnai harcokról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ukrajnai hadműveletekkel kapcsolatosan magyar katonai körökben ismét tartózkodnak a részletesebb tájékoztatástól, csupán annak megállapitására szoritkoznak, hogy a szövetséges csapatok megint kibővitették sikereiket és hogy a hadműveletek a várakozásoknak megfelelően alakulnak.

Az ellenség sok helyen ellentámadásokkal, harckocsikötelékek bevetésével és élénküló légitevékenységgel próbál gátat vetni a szövetséges erők további térnyerésének s bár evégből igen súlyos áldozatokat hoz, eredményeket nem ért el.

Honvéd légierőink újabb 10 légigyőzelmet arattak. Ezekből a harcokból egyik gépünk nem tért vissza.

KÉSIK A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET

A »Nya Daglight Allehanda« szerint Londonban elégedetlenséget keltett a moszkvai értekezlettel kapcsolatos késlekedés. Londoni kormánykörökben azon a véleményen vannak, hogy addig nagyon keveset lehet tenni, míg Washington nem közli elhatározásait az értekezlettel kapcsolatban. Lehetségesnek tartják az angol fővárosban, hogy Edent küldik Beaverbrookkal együtt Moszkvába.

A LAVAL ELLENI MERÉNYLET

Vichyi körök jelentése szerint a Laval elleni merényletet kommunista részről nyilvánvalóan már régóta tervezték és már több hónap óta készitették elő. A kormány által betiltott, azonban időszakonként törvénytelen úton röplapok és gépirási másolat által megjelenő Humanité kommunista ujság néhány hónappal ezelőtt közölte azoknak a kormánytagoknak és politikai személyiségeknek feketelistáját, akiket kommunista részről el kell távolitani, — jelentik ki ezzel összefüggésben. E jegyzék élén Laval és Marcell Deat áll, továbbá Darlan h. miniszterelnök és Peyrouton volt belügyminiszter. Szerepel még ezen a fekete listán több prefektus is. Általában a merénylet mögött szélesebb körü összeesküvést sejtenek.

ROOSEVELT MEGBIZOTTJA A VATIKÁNBAN

Hull amerikai külügyminiszter közölte csütörtökön, hogy **Myron Taylor** Roosevelt elnök személyes tisztviselője a Vatikánból, **legközelebb megint Rómába utazik.** Taylor betegsége miatt egy időre kénytelen volt megszakitani megbizatásának ellátását. Hull hozzátette, hogy Taylor nem marad sokáig Rómában, mert nem szükséges, hogy mindig a Vatikánban tartózkodjék.

LEMONDOTT AZ AUSZTRÁLIAI MINISZTERELNÖK

A londoni Reuter iroda melbourni jelentése szerint az 1936 óta kormányon levő Menzies ausztráliai miniszterelnök lemondott. Az egyesült ausztráliai párt és a parasztpárt csütörtöki közös ülésén egyhangúlag Faddent választották meg miniszterelnökké. (MTI.)

TÓKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

Német hadijelentés

Légi sikerek — Északon két szovjet hadosztály megsemmisült

A német véderő főparancsnoksága közli:

Az egész keleti arcvonalon szerdán is tervszerűen folytak a hadműveletek.

A finn arcvonalon a szorosan együttműködő német és finn csapatok jelentős sikert vívtak ki. Nehéz terep- és időjárási viszonyok között napok óta tartó harcok után Sallától keletre megsemmisítő csapást mértek egy két hadosztályból álló ellenséges harci csoportra. Csak kisebb csapatoknak sikerült megmenekülniök, de hátrahagyták majdnem egész hadifelszerelésüket.

Német légi rajok szerdán 109 szovjet repülőgépet semmisítettek meg; a magyar vadászrepülők tíz, az olasz vadászok pedig nyolc szovjet repülőgépet lőttek le.

Az angol vizeken a Faröer szigetek mellett egy harci repülőnk nappal elsüllyesztett egy 4000 tonnás tehergőzöst. Az éjszaka folyamán hatásos légi támadás irányult több angol repülőtér ellen.

A csatorna partja felett légi harcban 11 repülőgépet veszített az angol légi haderő, két gépét pedig légvédelmi tüzéreink lőtték le.

Német harci repülők az augusztus 27-ére virradó éjszaka telibetalálták a Szuez-csatorna mentén fekvő izmailiai repülőtér több építményét.

Angol repülők csütörtökre virradóra Mannheim környéke ellen támadtak. A kár nem jelentős. Légvédelmi tüzérségünk lelőtt egy támadó bombavetőt. (MTI.)

34 ezerre emelkedett Velikije Lukinél a szovjet foglyok száma

Berlin, aug. 28. (Német TI) A Gomelnél megsemmisítően megvert bolsevisták üldözése során 27-én két gyors német hadosztály mélyen benyomult a szovjet állásokba és 2200 foglyot ejtett, valamint 15 különböző méretű löveget zsákmányolt. Velikije-Lukinál a 22. szovjet hadsereg teljesen megsemmisült. A foglyok száma 34.060-ra emelkedett, a megsemmisített és zsákmányolt lövegek száma pedig 452-re. Ezenfelül nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltunk, köztük 333 nehéz aknavetőt és 19 páncélos harckocsit. A Dnyeper alsó folyásánál aug. 27-én a szovjett több kis hajót vetett harcba. A német tűzérség jól irányzott tüze azonban egy monitort és egy vontatót felgyujtott, mielőtt a hajók feladataikat végrehajtották volna, a többi erre rögtön visszafordult. A revali térségben 27-én egy szovjet kereskedelmi gőzös megkísérelte a kikötőt elhagyni; telitalálat következtében azonban elsüllyedt. (MTI)

Magyar fiúk a Fekete tenger partján

(A m. kir. honvéd haditudósító század közlése.)

Nikolajev, augusztus hó.

Kemény harcokban jutottunk el idáig, mert a beásott vörösök elkeseredetten védekeztek s minduntalan megkísérelték, hogy kitörjenek a gyűrűből.

Itt, Nikolajev előtt dombok szakítják meg a végtelen síkságot. A szelíd lejtőkön szabad szemmel is jól láthatuk a zeg-zugos földhányásokat, a hevenyészett ellenséges futóárkokat. Repülőink és tüzéreink szünet nélkül gyúrták a vörösöket, de azok soká kitartottak állásaikban. A magyar és német csapatok teljesen körülzárták ezt a vidéket, vasgyűrűbe szorították a vörösöket. Tudtuk, hogy ebből a gyűrűből csak kevesen menekülhetnek. — A német páncélosok óriási kerülőt téve, ellenkező irányból érték el a várost, megszállták a vasútállomást, az egyik hidat és repülőteret, s rövidesen a városba is benyomultak.

A vörösök vesztesége óriási volt, de sokan voltak, s folytatták a kétségbeesett harcot. A szünet nélkül tartó tűz azonban lassan feltörölte erejüket, ellenállásuk csökkent. Egyre előbbre nyomultunk s egyszerre csak feljutottunk a dombokra és megdobbant a szívünk: megcsillant előttünk a tenger...

Akkor még messze volt a város, a párás levegőben gigászi tornyokként nyultak a magasba a gyárkémények. A víztoronyból s a város több más helyéről sűrű füst tört fel... A tenger végtelen tükre kékesen csillogott, békés nyugalom áradt az egész hatalmas öbölből.

Egyik páncélos egységünk messziről előretört, de mi: a tartalék óvatosan haladtunk, szinte lépésről lépésre mentünk előre a város felé. Szükség is volt erre az óvatosságra, mert a vörösök aknával rakták tele a terepet a város körül. Egy akna éppen előttünk döntött fel egy teherautót s az árokparton is ekkor kötöztek egy kerékpárost, akit akna sebesített meg.

A városba vezető híd felrobbantva hevert a vizen, balra a hajógyár gigászi vasállványai izzottak, a daruk elomolva, jobbra elsüllyedt hajó orra meredt ki a hullámokból... az egész kikötő képe elárulta, hogy a magyar bombázók és a német stukák itt jártak...

Az utászok csónakba szálltak és felkutatták a túlsó partról a városba vezető utat. Gyorsan fordultak a csónakok és valamennyien nemsokára a városban voltunk.

•

Az uccákon még ma is harckocsik és páncélosok cirkálnak. Az épen maradt házakból az emberek ezrei néznek őket.

A város erősen különbözik a többi orosz várostól, európai stílusban épült. Az épületek ötven százaléka elpusztult a megismétlődő bombatámadások során, sok épület még most is lánggal ég, vagy feketén füstölög. A menekülő vörösök nem tudtak mindent elpusztítani s így rengeteg anyag maradt hátra. Az olajtartályok üresek ugyan, a kikötőben azonban többmillió liter benzin, tömöntelen vas és gépalkatrész maradt vissza érintetlenül.

Sok a látnivaló s a katonák mindent megnéznek. Megtelik az öböl fürdőző katonákkal. A pokoli hőségben pompás enyhülést ad a tenger vize. A lakosság barátságos, férfiak és nők együtt lubickolnak a honvédekkel, itt is, ott is kacagás hangzik, s nem messze a vidám fürdőzőktől karcsú vitorlások siklanak a vizen.

Nem győzünk betelni azzal az érzéssel, amelyet a tenger kelt.

És fölemel az a gondolat, hogy mi, akik a Kárpátok gerinceiről indultunk el, diadalmas harcok után, itt vagyunk messze délen, a forrónyarú Fekete-tenger partján.

Tallinn lángokban

HELSINKI, augusztus 28. A finn fővárosban az elmúlt éjszaka dél felől az észt tengerpartról hatalmas lángok váltak láthatókká. Később megállapították, hogy a tűz fénye az észt fővárosból, Tallinnból jön. Tallinnt, úgy látszik, a bolsevisták felgyujtották. A tűz nagyságáról fogalmat ad az, hogy Tallinn nyolcvan kilométernyire van Helsinkitől, a lángok mégis jól kivehetők. (MTI.)

Az elégedetlen kanadai katonák kifütyülték Mackensie miniszterelnököt

Washington, augusztus 28. Stefani iroda. Az Associated Press jelentése szerint Mackensie kanadai miniszterelnököt az Angliában állomásozó kanadai csapatok kifütyölték, midőn szemlét tartott az expedíciós hadtest fölött. Ez az incidens mély benyomást keltett az ottavai politikai körökben, mivel a tengeren túlra küldött kanadai hadsereg nagy elégedetlenségéről tett tanuságot. A kanadai katonák amiatt panaszkodnak, hogy már több, mint húsz hónapja nem látták családjukat. (MTI)

A német légierő harcai

Berlin, augusztus 28. (Német TI.) A német légi haderő augusztus 26-án üldözte a Dnyepropetrovszktól északra visszavonuló bolsevikieket és a szovjet kötelékeknek mindenfajta méretű bombákkal és tűzfegyverek tüzével súlyos veszteségeket okozott. Csernigov terében csapatösszevonásokat, földi erődítéseket, táborokat és gépkocsioszlopokat értek sorozatos német támadások. Mindenütt megfigyelhető volt a német fegyverek rendkívül nagy hatása. A német légi haderő kedden a Finn-öbölben tekintélyes erőkkel nagy veszteségeket okozott bolsevista szállítóhajókban és hadihajókban, ugyanakkor a Dnyeperen is sok teherhajót és szállítóhajót elsüllyesztettek, vagy súlyosan megrongáltak a német repülők. A német légi támadások súlypontja a bolsevista hajók, erődítések és csapatösszevonások mellett kedden is a szovjet közlekedési vonalak ellen irányult. Augusztus 26-án ismét hosszú időre szétrombolták a Konotopbrijanszki vasúthálózatot. Több pályaudvar ellen intézett súlyos támadások teljesen megsemmisítették a vasúti berendezéseket ezen a területen. A megtámadott vonatszerelvények kigyulladtak és elzártak fontos vonalakat. A Pétervár körüli vonalakat és csomópontokat is elsöprő hatással bombázták. A szovjet kedden egyedül légi harcokban 98 repülőgépet vesztett. (MTI.)

APOLLO FILMSZINHÁZ

Ma és minden nap

Karády Katalin, Jávor Pál, Csortos Gyula és Mály Gerővel a főszerepben:

Egy tál lencse

a nagysikerű magyar zenés, táncos vígjáték.

A Földközi tengeren elsüllyedt egy holland utasszállító gőzös

BATÁVIA, augusztus 28. (Reuter iroda.) A Slamat nevű 11.600 tonnás holland utasszállító gőzös, amely Hollandia és Holland-India között teljesített szolgálatot, elsüllyedt. Az utasszállító gőzöst a Földközi-tengeren zuhanóbombázók pusztították el. (MTI.)

Csangkajsek támadásra készül

Tokió, aug. 28. (NTI) Csangkaisek tábornok 25-én elrendelte, hogy indítsanak támadást Észak-, Közép- és Dél-Kínában — mondja a Yomiuri Simbun hongkongi megbízható forrásból vett értesülés nyomán. A támadásnak október 10-én kell megindulnia. A csungkingi hadaknak a Csekiang, Nyan-Hvei és Kiangszu tartományban most folyó hadműveletei az októberi támadás alőkészítésének tekinthetők. Azzal lehet számolni, — mondja továbbá a Yomiuri Simbun, hogy ezek a vállalkozások egészen szeptember végéig tartanak. A főtámadásra ősszel kerül sor Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió hadaival karöltve. (MTI)

De Gaulle nyugatafrikai támaszpontokat ajánlott fel Amerikának

Newyork, augusztus 28. (NST.) Több newyorki lap csütörtökön azt jelenti, hogy De Gaulle, a szakadár franciák vezetője a háború tartamára felajánlotta az Egyesült Államoknak Duala, Port Gentil és Point Noir nyugatafrikai kikötőinek tengerészeti támaszpontjait. Az erre vonatkozó közlést maga De Gaulle tette székhelyén, Brazzavilleben néhány Egyesült Államokbeli ujságíró előtt. De Gaulle megjegyezte még, hogy az említett három támaszpont használata nagymértékben megkönnyítené az Egyesült Államoknak Dakar ellenőrzését és Dél-Amerika megvédését.

Stockholm, augusztus 28. (Német Távirati Iroda.) De Gaulle tábornok a Daily Telegraph tudósítójával beszélgetve szerdán a többek között kijelentette, hogy **Németország elleni hajóhadtámaszpontokként felajánlotta az Egyesült Államoknak a legfontosabb kikötőket**, az úgynevezett „szabad Francia-Afrika területén". De Gaulle kijelentette, hogy a kikötőkért nem kért rombolókat cserébe. A Daily Telegraph levelezője a felajánlott támaszpontokként Duala, Forte Gentil és Point Noir kikötőket említi meg. (MTI.)

Rövid táviratok

Ankara, augusztus 28. (NST.) A keddi nap folyamán több mint ezer menekült érkezett Iránból a török határra, köztük számos előkelő iráni család nőtagjai és gyermekei.

Hírek szerint Papen német nagykövet tárgyalásokba kezdett a török kormánnyal, hogy az Iránban élő német nők és gyermekek számára adjon átutazó vizumot. (MTI.)

Athén, aug. 28. (Német TI) Mint Kairóból híre jár, az egyiptomi katonai hatóságok legújabb rendelete értelmében a brit csapatok most már kivétel nélkül minden egyiptomi faluban vagy városban állomásozhatnak. (MTI)

Zürich, aug. 28. (Bud. Tud.) Washingtonból jelentik, hogy Cordell Hull külügyminiszter szerdán megbeszélést folytatott Nomura tengernagy, japán nagykövettel. Ennek során, hír szerint, kijelentette, hogy az Egyesült Államok a Szovjetbe irányuló szállítás tekintetében a tengerek szabadságának elve alapján állanak.

Amerikai részről egyébként közölték, hogy azok az Egyesült Államokbeli benzinszállító hajók, amelyek a Szovjetunióba benzint szállítanak, az amerikai kormány hathatós ellenőrzése alatt állanak.

— **Polgári közigazgatás a Muravidéken.** Vas vármegye vezetői hivatalosan bejárták a visszatért Mura vidékét és átvették a polgári közigazgatást. Mindenütt meleg ünneplésben részesítették őket.

Vígszinház mozgó

Évadnyitó nagy műsorunk!

A leghatalmasabb és legizgalmasabb háborús repülőfilm:

STUKÁK

A német filmgyártás felejthetetlen alkotása a zuhanóbombázók borzalmas támadásairól!

Budapestet is megelőzve

Magyarországon először ma 5, 7, 9 órakor!

Dr Okrös Sándor és dr Lissák Kálmán rendkívüli tanári címet kaptak

A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr **Lissák Kálmán** debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemi adjunktus, egyetemi magántanárnak a szakirodalom művelése és az orvosképzés terén szerzett érdemei elismeréséül az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr **Ökrös Sándor** debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemi adjunktus, egyetemi magántanárnak a szakirodalom művelése és az orvosképzés terén szerzett érdemei elismeréséül az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

Budapesten egymásbafutott két villamos

Tegnap délután súlyos villamoskatasztrófa történt Budapesten az Apponyi téren. Egy 17-es jelzésű villamos beleszaladt egy szembejövő 18-as villamosba. Az összeütközés következtében a szétroncsolt üvegablakoktól 8 utas megsérült, köztük hárman súlyosan, ezeket a mentők bevitték a Rókus-kórházba.

Az Erzsébet-híd felől haladt az Apponyi téri megálló felé egy 17-es jelzésű pótkocsis villamos. Ahogy a kocsi eleje áthaladat a Veres Pálné ucca felé elágazó váltón, amelyen a 14-es villamosok fordultak el az Apponyi térről, hirtelen nagyot zökkent, a kocsi eleje kiugrott a sínekről és keresztbe állt a sineken.

Ebben a pillanatban a Ferenciek tere felől az Erzsébet-híd irányába haladt egy 18-as villamos. Ennek a vezetője nem számíthatott arra, hogy a szembejövő 17-es vilamos hirtelen eléje kerül. Rendes sebességgel haladt át és csak a utolsó pillanatban kezdett fékezni, de ekkor már késö volt, a két villamos összeütközött.

Nagy csattanás, üvegek csörömpölése és emberek ijedt kiáltozása hallatszott. Néhány pillanat múlva kiderült, hogy szerencsére nagyobb baj nem történt. Az üvegektől sebesü.tek meg többen.

A népzenészek feliratban kérik helyzetük javitását és a magyar zene védelmét

A miskolci népzenészek országos mozgalmat indítottak és elhatározták, hogy feliratot intéznek a kormányhoz. Ebben kérik a népzenészek müködési lehetőségének szabályozását.

A felirat olyan szervezet müködésének engedélyezését kéri a belügyminisztertől, amely a népzenészek gazdasági, kulturális és szociális érdekeit minden szempontból meg tudja védeni. Kérik a társadalombiztosítási kérdések rendezését is, elsősorban a járulékfizetések szabályozását, valamint a járadékszabályok megállapítását a bérmegállapító bizottságok által hozott minimális munkabérek alapján.

A kereskedelem- és iparügyi minisztertől kérik a zenekarvezető és zenekar tagjai közötti jogviszony szabályozását, az alkalmaztatási szerződés, vagy a kollektív szerződés rendszeresítését. — Kérik továbbá a zenekar és a vendéglátó iparos közötti jogviszony szabályozását, különös hangsúllyal arra, hogy a zenekar minden tagja a vendéglátóiparos alkalmazottja legyen.

Az elbocsátás és a felmondási idő kérdésének szabályozása, a munkaidő végleges megállapítása és ezzel kapcsolatosan a túlórával teljesített munka díjazásának szabályozása, valamint a szabadnap kérdésének végleges rendezése egyik részét alkotja a feliratnak.

A munkabérek rendezésével kapcsolatban kérik a munkabért szabályozó bérmegállapító bizottság megalakitását, az órabérek megállapítását, a munkahelyek osztályokba sorozását, a zenekarok létszámának végleges megállapítá: t is. Az egyes munkahelyek osztályozására azért van szükség, hogy a különböző éttermek, első, másodosztályú éttermek és vendéglők, valamint korcsmák között különbséget lehessen tenni a zenekarok foglalkoztatása és munkabérek megállapítása szempontjából Elsöosztályú étteremben csakis elsöosztályú zenekar játszhat, természetesen meghatározott létszámmal, megállapított bérfizetés mellett.

Várjon három napig

azután féláron utazhat Budapestre. Féláru jegy váltására jogositó útazási igazolványok

a „DEBRECZEN“

kiadóhivatalában már kaphatók. József kir. herceg u. 1.

Az elfoglalt Dnyepropetrovszk (Jekaterinoslaw) nagy temploma, melyet a bolsevisták zárva tartottak.

A megállapitott tojásárak túllépése árdrágitás

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa a tojás legmagasabb termelői, nagykereskedői és fogyasztói árának megállapításáról a mult évi december 15-én kiadott rendeletében intézkedett. Az utóbbi időben azonban olyan áremelkedés tapasztalható, amely a rendeletben meghatározott tojásárakat eléri, sőt túl is lépi.

Minthogy az emlitett tojásármegállapító rendelet még érvényben van, az árkormánybiztos nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy a rendeletben megállapitott tojásárak túllépése árdrágitásnak minősül és szigorú büntetést von maga után.

Laval jobban van, Deat szerkesztő állapota súlyos

A merénylő De Gaulle pártinak mondja magát — Erélyes intézkedések a terrorcselekmények ellen

Páris, augusztus 28. Mint ismeretes, szerdán Versailles egyik kaszárnyájában, ahol a bolsevisták ellen induló francia önkéntes légiónak adták át a zászlót, egy önkéntes, akiről később kiderült, hogy kommunista és azért lépett be a légióba, hogy merényleteket követhessen el, revolverrel rálőtt Laval volt miniszterelnökre és Déatra, a népi nemzeti mozkalom vezetőjére.

Laval súlyos sérülést szenvedett, egy golyó a jobbkarján, egy másik derekának jobboldalán hatolt be és eltalálta a máját. Déat sérülése is súlyos. Megsebesült egy francia ezredes és egy civil fiatalember is.

De Brinon nagykövet, aki szemtanuja volt a merényletnek, kijelentette, hogy terrorista szervezettel kerültek szembe, a szervezetet csak erős kézzel lehet letörni.

Laval állapotát délelőtt még meglehetősen súlyosnak találták. A volt miniszterelnök mégis telefonon beszélt családjával, közölte velük, hogy élete nem forog veszélyben. Lavalné leányával Vichy melletti birtokukról még az éjszaka folyamán Párisba utazott.

Csütörtök reggel kihallgatták Colelet, Laval merénylőjét. Colett — a Paris Midi jelentése szerint — bevallotta a vizsgálóbirónál, hogy De Gaulle párthíve. Az egész francia rendőrség közvetlen a merénylet után házkutatásokat végzett a kommunista és degaulleista elemeknél mind a megszállt, mind a meg nem szállt területen.

Amsterdam, augusztus 28. (Német Távirati Iroda.) Az angol sajtó nemcsak, hogy nem ítéli el a Laval és Déat ellen elkövetett merényletet, hanem a „francia nép lelkiállapotának jele“-ként közli azt. Így a Daily Mail azt írja, hogy a megsebesültek iránt csak kevesen éreznek rokonszenvet. A News Croniclenek s a Daily Sketchnek az a nézete, hogy a merénylet csak kezdet. (MTI.)

Vichy, augusztus 28. (Német TI.) Vichyi politikai körökben rámutatnak arra, hogy a Laval és Déat ellen elkövetett merénylet nemcsak francia kormánykörökben, de az egész közvéleményben mély felháborodást keltett. A támadás minősíthetetlen terrorcselekmény — mondják —, amely megmutatja, mennyire igaza volt a francia kormánynak, midőn széleskörű intézkedéseket tett a franciaországi kommunista és terrorista üzelmek elnyomására. Rámutatnak arra, hogy a Párisban szerdán négy terrorista ellen hozott halálos ítélet világosan bizonyítja, hogy a kormány erélyesen valóra váltja az utóbbi napokban bejelentett intézkedéseket. (MTI.)

PÁRIS, augusztus 28. (Német TI.) Mint a Versaillesben szerdán elkövetett merénylet sebesültjeinek állapotáról közlik, Laval egészségi állapota megnyugtató, Marcell Déat állapota azonban rosszabbodott. További intézkedésig csak a családtagok látogathatják meg őket. Laval nyugodtan töltötte az éjszakát. (MTI.)

La Suisse a Laval és Déat ellen elkövetett merényletről Vichyből úgy értesül, hogy immár biztosnak látszik, a merénylet hátterében összeesküvés van. (MTI.)

Olasz hadijelentés

Róma, augusztus 28. Az olasz főhadiszállás 450. közleménye: A szerdai nap folyamán a tengely légi ereje heves támadásokat intézett Tobruk ellen. Olasz vadászgépek kíséretében erős olasz és német bombavetőkötelékek eredményesen bombázták a kikötőberendezéseket tüzérségi ütegeket és más katonai célpontokat.

Sidi el Barrani felett német vadászgépek lelőttek két Curtiss-mintájú angol repülőgépet. Olasz repülőgépkötelékek Dzsarabub oázisán ellenséges állásokat bombáztak. Tobruk szárazföldi arcvonalán élénk tüzérségi és járőrtevékenység folyt. Az angol légi erő ismételten támadta Tripoliszt és Benghazit.

Kelet-Afrikában csapataink élénk tüzérségi tűz támogatásával és repülőink eredményes közreműködésével szívós ellenállást fejtenek ki az ellenség Uolchefit ellen intézett heves támadásaival szemben.

Az olasz légi erő torpedóvető repülőgépei a Földközi-tengeren egymást követő hullámokban megtámadtak két angol hajóegységet: egy könnyű cirkálót és egy 12.000 tonnás cirkálót. Egy repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára. (MTI.)

Halló helyett — hé!?

Dr Pólya Kálmán nevű budapesti városi orvos az egyik pesti lapban azt javasolja, hogy magyarosítsák meg a telefon beidegződött hívószavát, a „halló“-t „hé!“ felkiáltásra, amely rövid és feltétlenül magyaros... Attól a vitától eltekintve, amely szerint a „halló“ is magyar származású szó, amennyiben — állítólag — annakidején egy Amerikába szakadt magyar mérnök ajánlotta hívószónak s csupán a „helló“ kiejtés révén angolosodott el, kissé furcsa és cseppet sem udvarias hangzású a „hé!“ felkiáltás. Képzeljük csak el, milyen hangzású lenne az ilyen telefonhívás: „Hé, elnök úr!“, vagy: „Hé, kegyelmes úr! Alázatos tisztelettel...“ Igaz, hogy kevesebb lenne az alázatoskodás és feltétlenül magyarosabb, testvériesebb a „Hé!“ után következő társalgás.

Milyen haszonnal árusithatók a fényképező gépek

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa szabályozta a fényképező és fényképészeti gépek, ezek alkatrészei tartozékai és fényképészeti filmek és lemezek forgalombahozatalánál felszámitható legmagasabb bruttó hasznot. A rendelet értelmében a nagykereskedő az eladási árból számított legfeljebb 20 százalék, a kiskereskedő pedig 33⅓ százalék bruttó hasznot adhat hozzá a beszerzési árhoz.

Meghiusult vasúti merénylet Dántában

Kopenhága, augusztus 28. (NST.) Ismeretlen tettesek merényletet akartak elkövetni éjjel 10 és 12 óra között egy vonat ellen Esbjerg vasútállomása közelében. A merénylők vasgerendákat raktak a vágányokra, hogy a vonatot kisiklassák, de a merénylet szerencsére nem sikerült, mert az akadályt idejében észrevették. A dán rendőrség ezer dán koronát tűzött ki az ismeretlen tettes vagy tettesek fejére.

— **Baleset.** Özv. Weisz Bertalanné 63 éves háztartásbeli, Nyomtató ucca 2. szám alatti lakos az udvaron elcsúszott s a lábát törte. A mentők a sebészeti klinikára szállitották, ahol ápolás alá vették.

HUNGARIA FILMSZINHAZ

Ma utoljára

Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávor Pál, Somlay Artur, Gózon Gyula, Rajnay Gábor, Makláry, Bilicsi T. nagyszerű alakításával:

Erzsébet királynő

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!
Híradó!
Holnap: STAN és PAN!

A magyar tanitó

sokoldalú tevékenysége mindig lendületbe vitte a nemzeti élet nagy gépezetét. A szellemi készség mellett ott volt az akaraterő, amelyik nem hátrált meg a hivatáson túli munkában sem. A mindennapi tanítás mellett sok olyan helyen tudott serényen dolgozni, amiből talán legkevesebb haszna volt neki, de annál több a köznek. A mostani nyári szünet végén, amikor tisztára meszelt falu tantermek nyilnak ki előttük, hogy a félénktekintetű kis magyart karjaikba fogadják, vagy a serdülőkkel a nyolcadik osztály tananyagát ismertessék meg a fegyelem és tiszteletnyujtás korlátai között, köszöntenünk kell őket és minden jót kivánni számukra.

A nemzetnevelés, lelkiépítés a kezük között alakul át ma is olyanná, amilyenre vágyódunk a nemzetek viharverte útján. A tanyák, falvak és városok gyermekei között kell széthinteni a tudás világosságát azzal a bölcsességgel, amelyikre nem mondhatjuk, hogy Isten előtt bolondság, mert a hit az alapköve. Ennek a tanítói munkának sokan lehetnek kiválói, de mindig meg lehet állapítani a magasabbrendűségét a többi ismeretnyujtás felett, mert krisztusi eredetű: Engedjétek hozzám a kisdedeket.

Mennyi család nem tud foglalkozni vérszerinti gyermekével sem. A tanító mindnyájunkéval, még pedig szeretettel. Az otthon szomorúságában tengődő gyermeki szív, mily sokszor elevenebb és szájabeszédesebb a jó tanító körül. Megemlítve a testiekről való gondoskodás nagy átütő erejét, egész emberi életre. Évekkel ezelőtt a tanyák világában egyik magyar asszony azzal nyujtott át nagyobb összegű adományt a sajtóalapra, hogy ő mint árva részesült a tanittatásban, megtanulta az irást, olvasást s ez őt hálára indítja.

Nagyon kis hányada az a gyermekseregnek, akiket otthon tanítanak meg az iskolai ismeretek első dolgaira. Az önállóságra való nevelés, a bátorságszerzés, a bajtársi összetartás, mind a tanító munkájának eredménye. A magyar tanító pedig régen megtalálta a nemzet szebb jövője felé vezető utat, melyen maga után hívja a kicsinyeket, akik engedelmeskednek szavának. Ám a tanítóban azt is kell látnunk, amivel soha nem kérkedik, a rossz csirájának kiirtásával. Mennyi felnőtt köszönheti sorsának helyes úton való haladását a gondos tanítói fegyelmezésnek, amiről csak akkor hallunk, amikor azt mondják, bizony nem lett volna belőlem ember, ha ez és ez a tanító meg nem fenyített volna.

A nemzet sorsának intézői között tehát ott állanak az első sorokban a tanítók, akiknek tiszta látása mellett sok millió szív válik fogékonnyá a nemzetépítő munkára.

Az iskolai nevelés mellett a mindennapi élettapasztalat szerzésének munkája a felnőttek között, életre nevelés a kétséges tépelődésekben, emelni az életszínvonalat, ahol a régiekről nincs előbbre jutás. Falvak és tanyák népének igazi megismerője és segítője az a tanítósereg, amelyik jóban, rosszban együtt él vele. Megnagyobbodásra váró nemzeti életünk nagy úttörői azok a tanítók, akik a magyar szív és szó melegével és erejével dolgozzák ki a jövő útját. A magyar tanító szíve dobbanása visszhangra talál és sokszorosan adja visszza milliók útján. Négymillió magyar ifjú menetelésében ott van a magyar tanító szíve is, hogy új életteret alkotva legyen erős a magyar.

Siposs Imre.

KÜZDELEM A DEBRECENI CSEMPÉSZ-VILÁGBAN

A debreceni pénzügyőrség háromszáz csempészt tart nyilván és figyeli őket

A Dégenfeld-téri sátrak megritkításával a pénzügyőrség alapos munkát végzett a szacharin- és tűzkőárusok már tűrhetetlenné vált dzsungeljében. A most ott járó közönség jól eső érzéssel tapasztalja, hogy a már elviselhetetlenül tolakodó magatartást tanusító árusok eltünték a környékről és nem suttogják lépten nyomon a fülekbe:

— Ezerédes, tüszkő!

A debreceni pénzügyigazgatósághoz tartozó pénzügyőrségnek külön osztálya van, amely a csempészeknek naggyá nőtt hadával folytat állandó küzdelmet. Nemcsak a város határában és az uccákon, hanem Debrecen bizonyos helyein kell folytonosan háborúskodni a csempészek alvilági bandáival. Nem mulik el nap, hogy a csendben dolgozó őrség le ne leplezne egy-egy társaságot, amely a szacharinon és tűzkövön kívül más olyan közszükségleti cikket ne akarna forgalomba hozni, ami a kincstári jövedéket meg ne károsítaná. De bármilyen éber is a hatóság, a csempészhad hihetetlen leleményességgel igyekszik megkerülni az intézkedéseket.

Az ezerédessel foglalkozó árusok például most a piacokon tevékenykednek. Naponta tíz-tizenöt férfit és nőt fognak el a pénzügyőrök és adnak át a rendőrségnek. Ujabban az elfogottaknál alig találnak »árut«, mert azt már tudják, hogy ez bizonyíték ellenük. A szacharint, tűzkövet kapuk alatt a repedésekben és falba fúrt lyukakban tartják és csak akkor hozzák elő a »boltjukból«, ha a vevő átveszi.

Igen érdekes, hogy a pénzügyőrség Debrecenben háromszáz csempészt tart nyilván és ezeknek minden mozdulatáról értesülve van Ugyanolyan kémhálózatot kellett a hatóságnak is kiépíteni, mint a csempészeké, hogy terveiket, »hadmozdulataikat« idejekorán megismerje. Jövedéki kihágás miatt átlag pár kisebb bűnöst ítélnek el a bíróságok egy évben. Ezek közül igen sok alighogy a fogházból kikerül, újra folytatja a jövedelmező, de veszedelmes mesterséget, úgyhogy az esztendő felét tölti csak szabadlábon és ismét elfogják.

— Sajnos — mondották nekünk — a legszigorubb szabályok sem elegendők ahhoz, hogy véglegesen elbánhassunk a visszaeső csempészekkel. Csak egy mód lenne rá, ha a rendőrség, mint közveszélyes munkakerülőket néhány évre munkatáborba küldené őket és ott rendes munkára szorítanák.

A pénzügyőrség éber tevékenysége évenként több százezres kártól menti meg a kincstárt.

Negyven iparost az elöljárósági ülésről való távolmaradásuk miatt Iparosszék elé utaltak

Csak az új segédek avatását tudták elintézni

A debreceni Ipartestület tegnap este hat órára tűzte ki e havi elöljárósági ülését. Hat órára azonban csak a felszabaduló tanulók és négy-öt elöljárósági tag gyült össze. **Szendrey Sándor** alelnök abban a reményben, hogy pár percnyi késéssel bár, de beérkeznek a tagok, felavatta az új segédeket, kikhez szép beszédet intézett.

— Súlyos kérdések állanak ma a magyar ifjúság előtt — mondta a fiatal iparosnemzedék tagjainak —, amikor az életbe kilépnek és szabadon kell megválasztaniok a járható utat, melyen létfenntartásukat biztosíthatják. Minden eredmény és siker attól függ, hogy milyen felkészültséggel és ambicióval, teljes bátorsággal mennek ki az életbe. Ma komoly elhatározásra van szükség, nagy és izzó hazaszeretetre és a magyar nép lélekből fakadó szeretetére. Mindannyiunknak egy a kötelességünk, hogy a hazáért és a népért semmiféle áldozattól vissza nem riadva, szilárdan haladjunk a kitüzött nemzeti célok felé. Az új iparosifjakra hárul az a kötelesség is, hogy mind a belföldön, mind a külföldön becsületet szerezzenek a magyar névnek.

Beszéde végén kiemelte **Valach Mihály Sándor** mázoló- és fényezősegédet, aki özv. Brenner Pálné tanítványa s mind az iskolai, mind az iparban tanusított szép előrehaladásával dicsérő oklevélkitüntetést érdemelt ki szabadulásakor.

A többi felszabadult segédek névsora a következő: Szabó Ilona nőiszabó, Morgenstern György férfiszabó, Simon András villanyszerelő, Kandel Éva nőiszabó, Szövetes Imre férfiszabó, Ékes Pál asztalos, Buray János vízvezetékszerelő, Spitzer György ékszerész, Dévai Irén nőiszabó, Balázsi Gábor kárpitos, Kiss Katalin fodrász, Tóth József kőműves, Bódi Imre kőműves, Kovács Mária női kalapkészítő, Vass János szobafestő, Piros Sándor férfiszabó, Tóth Péter Pál fodrász, Tőkési Margit nőiszabó, Grosz Zoltán bádogos, Groszmann Gábor vízvezetékszerelő, Tóth Imre szobafestő, Kereszturi Sándor kerékgyártó, Frank György könyvkötő, Vajas Lajos timár, Guba János timár, Pozsár Sándor asztalos, Csiha Lajos kőműves, Kertész Sándor timár, Tóth Sándor lakatos, Kovács Sándor műszerész, Dudás Irén nőiszabó, Elek András kőműves, Hevesi Sándor cipész, Szabó Miklós molnár, Klein Tibor férfiszabó, Vida Mária fodrász, Leitner Anna nőiszabó, Székelyhidi Pál kőműves, Rácz András sütő, Peha Ilona kozmetikus, Herskovics Ágnes kozmetikus, Hajós Elek ács, Bordás Lajos címfestő, Veres László műszerész.

A szabadítási aktus után **Szendrey Sándor** alelnök türelmesen várt közel hét óráig, azonban ekkorra még mindig csak 19 mester jelent meg, holott **a határozatképességhez legalább 24 jelenlevőre lett volna szükség.** Megállapítható, hogy az elöljáróságnak összesen 70 tagja van, akikből le kell számítani négy vidékit és a jelen esetben hetet, akik kimentették távolmaradásukat, maradt még 40 igazolatlan távolmaradt iparos.

Tekintettel arra, hogy az iparosok ilyen feltűnő nagyszámban nem jelentek meg az elöljárósági ülésen, **Szendrey Sándor alelnök az elöljárósági ülést egy hétre elnapolta, a jövő héten csütörtökön tartják meg az ülést** és egyben azokat, akik félhét után jöttek az ülésre, valamint akik egyáltalában nem jelentek meg **megfelelő eljárás végett az iparosszék elé utalta.**

A tárgysorozatot tehát majd csak a legközelebbi ülésen vitatják meg.

Személyi változások a debreceni római katolikus plébánián

Minden év augusztusában történnek meg a nagyváradi egyházmegyében, — amelyhez a debreceni római katolikus plébánia is tartozik, — az egyes személyi változások. Mint már arról beszámoltunk, az idei változások között szerepelt Kiss Lászlónak, az ismert és kiváló katolikus segédlelkésznek áthelyezése Gyulára. Kiss Lászlónak hervadhatatlan érdemei voltak a debreceni, különösen pedig a nyilastelepi vallási élet fejlesztésében, kiépítésében.

Most adjuk ezeknek a változásoknak teljes listáját. Eszerint **Kiss László** segédlelkész Gyulára helyeztetett át, helyébe jön **Fölföldy Béla** segédlelkész Gyuláról. **Pálmay József**, aki eddig a Theresianum prefektusa volt, most segédlelkészi szolgálatot fog teljesíteni a plébánián. A Theresianum új prefektusa **Gocs György** derecskei káplán lesz. Az ujonnan érkezőket Debrecen katolikusainak osztatlan bizalma várja új beosztásukban.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Regélő mult

VAJDAHALMÁN MEGPECSÉTELT BÉKE

Debrecen és Hajdúszoboszló határában, ahol a Kösüly folyó kanyarodót vesz, emelkedik Vajdahalma, amely nevezetes békekötés színhelye volt 1617 nyarán. Kézfogással és irásba foglalt nyugodalom akarat kinyilvánításával pecsételte meg a békességet Debrecen polgársága a hajdúszoboszlói lovas hajdúvitézekkel.

A kálvinista Róma nyakas lakossága és a még nyakasabb hajdúvitézek a lassúvizü Kösüly miatt háborúskodtak hosszú esztendőkön át. A szomszédok egymást bosszantották mindenfajta módon, hogy évszázados jogaikat ne gyakorolhassák. A háborúskodásban a szabadhajdúk jártak elöl s nem engedték meg a debrecenieknek, hogy a Kösüly folyóba állataikat itassák. Az egykori városi protokollumok egész sor jogtalanságot emlegetnek a szoboszlóiak rovására, mondván, hogy a „kölcsönös egyetértés és egyenesség a két város között elbomolván, zürzavarok, gyülölségek és törvényellenes cselekedetek támadtak vala".

Miként a debreceniek, úgy a lovashajdúk is belátták jó idő múlva, hogy a háborúságnak véget kell vetni és a váradi káptalanhoz fordultak igazságtevés céljából.

Bethlen Gábor fejedelemségének negyedik évében, 1617 június másodikán ütött a háborúság megszünésének szent órája. A nagyváradi káptalan a Vajdahalom mellé tüzte ki a helyszíni tárgyalást, ahová hosszú szekérsorban, fegyveresen és paripákon vonultak ki Debrecen vénjei és fiataljai a nevezetes aktushoz. A menet legelején háromlovas városi kocsin robogott a helyszínre Villás István főbíró Beregszászi Mihály káptalani főinspektorral. Utánuk a debreceni szenátorok és közrendü polgárok igen számosan.

A szoboszlóiak is kitettek magukért, mert nemes nemzetes és vitézlő Szabó András kapitány vezetésével teljes harci felszereléssel jelentek meg a városközi béke megpecsételésénél. Még a pásztornép is a Vajdahalomhoz terelte a jószágati, hadd lássa Szoboszló, hogy milyen jómódú a debreceni gazda.

Az igazságosztó bíróság 12 öregembert hallgatott ki tanuképen. Valamennyi azt vallotta hit alatt, hogy a Kösüly folyó felét a debreceni polgárság mindenkoron szabadon használta, senki a debrecenieket meg nem háborította, mert a folyó közepéig a víz, a nádas, a vadak mindig debrecenieké voltak.

A felvett jegyzőkönyv tartalmát a két város megbízottai előtt felolvasták, mire Szabó András hajdúkapitány ünnepélyesen kijelentette, hogy az eddigi félreértéseket megszüntetik, mert a Kösülyt nem akarják a szoboszlóiak occupálni és Debrecen összes jogait elismerik. Az egyezséget örök időre kötik és szavatolják annak megtartását. A hajdúvitézek kapitánya Debrecen főbírájával kezet fogott és megölelte és a nagypecsétü irást mind a ketten aláírták. A békeszerzést hatalmas dinomdánom fejezte be a Vajdahalmánál és a két város küldöttei és a megkötött egyezség után mindkét város megfért egymás mellett a legjobb barátságban.

(b. s.)

— **Féláron utazhat Budapestre,** az Őszi Vásárra. Igazolványok a „Debreczen" kiadóhivatalában József kir. herceg ucca 1. sz.

A BERDICSEVI BÖRTÖN BORZALMAI

(A m. kir. honvéd hadituđósító század közlése.)

Egy megkínzott ukrán jegyzőkönyvi vallomása:

Június hó huszonegyedikén a lembergi börtönből, a Kazmirszky ucca 24. sz. alól átvezettek bennünket, politikai foglyokat a Klepárow-udvarra. Tehergépkocsikra raktak bennünket, harminchat embert összepréselve.

Ott éltük át a huszonnegyedikéről huszonkettedikére virradó éjszakát.

Reggel négy óra tájban erős bombarobbanások zaja riasztott fel álmunkból. Német repülőgépek küldték az első reggeli üdvözletet a bolsevikieknek.

Nagyon örültünk, mert ösztönösen éreztük, hogy vége szakad szenvedéseinknek. A bolseviki érzelmű foglyok — akik visszaélések miatt kerültek közénk — azzal vigasztalták egymást, hogy ez még nem háború, csak hadgyakorlat.

Reggel tíz óra tájban Dubna irányába, Zdolbunovba és onnan Berdicsevbe vittek bennünket.

Június huszonnegyedikén reggel az állomásról átkísértek bennünket a börtönbe. Ott felülvizsgáltak bennünket és elhelyeztek különböző cellákba. Különválasztottak ötvennégyünket s egy közös cellába ültünk. Június huszonötödikén reggel a többieket elbocsátották, mi azonban bentmaradtunk a börtön falai között.

Az egyik délelőtt erős német ágyútüzre lettünk figyelmesek, amely Berdicsevnek szólt. Megváltozott az arckifejezésünk, öröm töltött el bennünket, mert megéreztük, hogy elérkezett a sorsdöntő óra, mely a szabadságot, vagy a halált hozza számunkra. Délután négy órakor öreink a földszintről felvittek az emeletre és kettéválasztva bennünket, a 17-es és 18-as cellákba helyeztek el.

Éreztük, hogy csak órák választanak el bennünket a szabadulástól vagy a haláltól, mert öreink akkor már izgatottak és riadtak voltak.

Bucsinszky cellatársunk azt ajánlotta, hogy nyugodtan és csendesen viselkedjünk. Én is felhívtam a barátaim figyelmét arra, hogy ne közeledjenek az ablakhoz, mert odakint robbanás robbanást követett és pokoli lövöldözés volt. Nem lehetett azonban mindenkot visszatartani. Egyik fogolytársunk felugrott az ablakra és elkiáltotta magát:

— Szöknek!

Erre többen siettünk az ablakhoz és örömmel sugárzó arccal kiáltottuk mindannyian, hogy menekülnek a bolsik.

Ekkor a folyosón elordította valaki, hogy:

— Gáztámadás!

Ebben a pillanatban csakugyan fojtott és kellemetlen szag ütötte meg az orrunkat.

Az NKVD tagjai petróleumot öntöttek végig a börtönajtók előtt és felgyujtották.

A cellában most észbontó lárma és kiabálás keletkezett. Nem volt mivel széttörni a börtönajtót. A füst fojtogatott bennünket. Minden cellából kihallatszott a kétségbeesett jajveszékelés.

Az utolsó pillanatban észrevettük, hogy egy kis pad van a cellánkban. — Ennek segítségével sikerült széttörni a börtönajtót s pillanatok alatt kint voltunk az égő börtönfolyosón.

Az első pillanatban azt hittük: végünk van. Láng és füst zárta el az utunkat.

Szerencsénkre azonban az oltókészüléket elfelejtették az NKDV emberei eltüntetni, valaki ráakadt s ennek segítségével sikerült némileg lokalizálni a tüzet. A többiek a kezük ügyébe eső tárgyakkal felfeszítették az összes cellákat és kimentették rabtársaikat.

Klyácskovszky Demeter vezetőnk kiadta az utasítást, hogy ne közeledjék senki a kapuhoz, mert alá lehet aknázva. Horbály Román rabtársunk mégis elöremerészkedett, óvatosan körülfürkészte az udvart és örömmel kiáltotta hátra, hogy egy árva lelket sem látni a bolsevikiek közül. Azt azonban még nem tudtuk, hogy a falakon kívül nincs-e valaki.

S valóban! Néhány lengyel fogoly türelmetlenségében nem hallgatott a jó tanácsra és nekirohant a kivezető kapunak. Ebben a pillanatban megszólaltak a géppuskák, amelyek mögött a vérszomjas NKDV szaddista hóhérjai vártak áldozataikra.

Pillanatok alatt holtan rogyott össze vagy tizenkét társunk. Néhányan megbujtak a kapu mögött, mások viszont visszaszöktek a cellákba.

A géppuskakattogás tovább tartott, de már másfelől lőttek. A harcizaj mintha közeledett volna. Meghúzódtunk a folyosón.

A golyók már a falakon csapódtak be. Egyik társunk elvágódott. Ekkor mindenre elszántan a kapu mögé siettem, ahol néhányan meghúzódva várták a további fejleményeket.

Az NKDV emberei erre ismét berohantak a börtönbe és újból petróleummal öntötték végig a folyosót. Utána kézigránátot hajítottak a kiöntött petróleumba s a nagy detonációt fölcsapó lángok követték. Közben a rejtekhelyeikből előbujt hóhérok géppuskatüz alá vették az egész börtönt és környékét.

Lárma és a sebesültek jajkiáltása töltötte be a levegőt.

Most már fegyvertelenül, de halálra szántan néztünk szembe hóhérainkkal.

Még hallottuk az egyik NKVD ember figyelmeztető szavát:

— Vigyázz, mert védekeznek!

Abban a pillanatban már meg is rohantuk az osztagot. Meghátráltak és kézigránátot dobtak felénk. Ugyanakkor azonban hatalmas detonáció reszkettette meg a levegőt. Tőlünk alig száz méternyire eltalált a német tüzérség egy muníciós raktárt... Óriási robajjal repült a levegőbe.

Tűz... láng... füst... robbanások...

Tíz perc múlva szabadok voltunk.

De aki ott volt, tudja, hogy a pokolból menekültünk meg.

Debrecenben is mozgalom fejlődik ki a tanítási idő megrövidítése iránt

A debreceni szülők között is mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a budapesti mintára itt is kérjék az iskolai előadások reggeli megkezdésének későbbre halasztását.

A debreceni szülők főleg azzal érvelnek, hogy **itt meglehetősen nagy távolságokról kell a gyermekeknek iskolába menniök, hiszen köztudomású, hogy Debrecen területe mennyire szétterő. A villamosok reggelenként zsúfoltak az iskolai idény alatt. Különösen az elemi iskolás gyermekeknél jelentene rendkívül nagy hátrányt a kicsinyek testi fejlődése szempontjából,** ha megmaradna a mai nyolcórás tanítási kezdési idő. Természetesen ez főleg akkor jelentene nagy hátrányt, ha a mai időszámítás megmaradna.

Reggel nyolc órakor ugyanis még — a Nap járása szerint — hét óra van csak, **az őszi és különösen a téli hónapokban pedig ekkor még elég sötét van.** De hozzá kell számítani még azt az időt is, amire a gyermekeknek szükségük van ahhoz, hogy az iskoláig elérjenek.

Budapest főváros törvényhatósági közgyűlésén már foglalkoztak ezzel a problémával és a kultuszminiszterhez fordulnak megfelelő intézkedések kiadása végett. Ez indítja a debreceni szülőket is arra, hogy hangot adjanak kívánságuknak ehhez a mozgalomhoz való csatlakozás tekintetében. Természetesen az volna kívánatos, hogy megfelelő hivatalos formát adnának ennek a mozgalomnak, mely a fővárosban azt a célt is szolgálja, hogy a reggeli tanítás kezdetét kilenc órára, a befejezését pedig déli egy órára tegyék mindaddig, amíg ezek a mai rendkívüli idők tartanak.

Évek óta harcolnak már a tanulók túlterhelése ellen, tehát legidőszerűbb volna, ha a két kérdést összekapcsolnák.

Szatmáron a harmincegyedik akasztást hajtotta végre Bogár János az állami ítéletvégrehajtó

Szép, modern háza van Pestszentlőrincen Bogár Jánosnak

A debreceni rögtönítélő bírósági tárgyalás után az állami ítéletvégrehajtó, Bogár János Szatmárnémetibe utazott, hogy ott végrehajtsa az ítéletet a lopások miatt halálra ítélt Konczányi Jánoson. Ezt volt a 31. akasztása, mióta kinevezték ítéletvégrehajtónak. Konczányi Jánossal kevés dolga volt. Az elítélt vídáman ment a halálba. Ítélethirdetés után székelygulyást evett, sört ivott, majd csendesen dalolgatott a 28 éves halálraítélt:

Elindultam a nagy útra,
Édesanyám, ne várj haza.

Hangzott a nóta a zárkából, ahonnan elindult utolsó útjára. Az utolsó percben a pappal való beszélgetése után még cukrászsüteményeket kért és jóízűen elfogyasztatta.

Az ítéletvégrehajtó és két segédje gyorsan végezték munkájukat, mint a gépek.

Konczányi az első pillanatban elvesztette az eszméletét, de szive még tizenhat percig dobogott. Az orvosok mondják, hogy az akasztott ember halála nyolc percnél nem következik be előbb. A szív erőssége határozza meg, hogy meddig bírja. Konczányi szívós természetű lehetett.

*

Az ítéletvégrehajtóval a következő beszélgetés történt:

— Hányadik ítéletet hajtja végre?

— Ez lesz a harmincegyedik.

— Legutóbb hol dolgozott?

— A Délvidéken. Két gyujtogatót ítéltek halálra.

— Általában mit tapasztalt, hogyan viselkednek az elítéltek az utolsó percekben?

— Gyáván.

Rácz János, az első segéd jókedélyű, pirosarcú ember. Talán a legrégibb a „szakmában". Már Bali Mihály alatt is dolgozott.

— Sokat emlegette az öreg Szatmárt. Itt akasztotta fel Papp Bélát. Mesélte, hogy egy darab kötelet adott el egyszer Papp Bélának, aki nem volt megelégedve a vásárral. Babonás ember volt s jobb kötelet akart. Az öreg Bali — ahogy nekünk mondotta — tréfásan megjegyezte, hogy „nagyságos úr, aki ennyire szereti a kötelet, az magasan végzi". A jóslat beteljesedett, két év mulva a bitó alatt találkoztak.

— Bali után kik voltak a mesterei?

— Gold és Kozarek.

— Hány kivégzésen vett részt?

— Nem tudom fejből. Sokon.

— Felül van a százon?

— Jóval. Volt idő, amikor egy nap tizenkettő került sorra.

Közben a keze szaporán jár. Seprüt hozat s feltakaríttatja a bitó körüli területet. Az oszlopot és a deszkazsámolyt maga sepri végig. Eltávozik pár pillanatra. Fekete kézitáskával jön vissza a fogházból. Ebben vannak a műszerek. Nikkelezett acélhorgokat s tengelyen forgó csigát szed elő. A lyukakat már a főtárgyalás idején kifúrták, a menetet most csak beléjük kell hajtani. Nagy igyekezettel dolgozik, közben parancsokat osztogat.

— Hozzatok egy rövid, erős létrát.

— Minden műveletnél ezeket a szerszámokat használják? — kérdezzük.

— Igen — feleli Bogár János.

— Már Bali is ezeket használta?

Rácz János felel:

— Nem. Minden mester külön szerszámmal dolgozik, halála után a múzeumban helyezik el. Ezek a tárgyak a Tatáé — és Bogár Jánosra mutat.

— Mi történik a bitóval a kivégzés után?

— Fel kell küldeni Budapestre. Minden bitófát lajstromoznak. Megőrzik, amíg fel nem őrli az idő.

A családi körülményei után érdeklődünk. Elmondja, hogy Pestszentlőrincen lakik, szép, modern házban, amely a saját tulajdona. Két gyermeke van, egy fiú, ez a második segédje és egy leány.

— Mikor vonul nyugalomba?

— Amikor engednek.

Ciano grófot megoperálták

RÓMA, augusztus 28. Az MTI hivatalosan jelenti: Ciano gróf külügyminiszter torokműtéten esett át. A műtéti beavatkozás sikerrel járt.

Debrecen változatlanul harmadik a magyar városok rangsorában

A Magyar Statisztikai Szemlének a népszámlálás eredményéről beszámoló tanulmánya 158 olyan helységet sorol fel a visszatért Délvidék nélkül, amelynek tízezernél több lakosa van. Ezek közül 18 törvényhatósági jogú város, 58 megyei város és 82 község.

A magyar városoknak a lakosság száma szerinti rangsorában Debrecen változatlanul a harmadik helyet foglalja el.

Lakosság száma szerint így következnek egymásután a magyar városok:

1.	Budapest	1.162.822
2.	Szeged	136.375
3.	**Debrecen**	**125.969**
4.	Kolozsvár	110.418
5.	Nagyvárad	92.798
6.	Kecskemét	87.318
7.	Miskolc	77.290
8.	Pestszenterzsébet	76.894
9.	Újpest	76.072
10.	Pécs	72.307
11.	Kassa	66.961
12.	Kispest	65.139
13.	Hódmezővásárhely	61.729
14.	Nyíregyháza	59.105
15.	Békéscsaba	52.405
16.	Szatmárnémeti	51.987
17.	Rákospalota	49.305
18.	Székesfehérvár	48.264
19.	Csepel	47.135
20.	Marosvásárhely	44.893
21.	Szombathely	42.879
22.	Sopron	42.205
23.	Pestszentlőrinc	42.066
24.	Szolnok	42.088
25.	Kiskunfélegyháza	38.958

A délvidéki városok még nem szerepelnek a kimutatásban, mivel ott csak az ősszel lesz népszámlálás.

Megkezdődnek a leventefoglalkozások

A m. kir. debreceni tj. városi leventeparancsnokság közli, hogy az 1939. évi II. tc. alapján a leventefoglalkozások szeptember hó 1-én, azaz hétfőn megkezdődnek.

Felhívom a Debrecen város és a hozzátartozó tanyákon lakó (19128—1929. évben született) leventeköteles ifjakat, hogy ugyanazon helyen, napon és időben jelentkezzenek leventefoglalkozásra, ahol az elmult kiképzési évben tettek eleget leventekötelezettségüknek.

Azok, akik június hónap óta költöztek Debrecen város területére és jelentkezési kötelezettségüknek a leventeparancsnokságnál, Péterfia u. 45. sz. alatt még nem tettek eleget, a törvényes következmények elkerülése végett ezen mulasztást haladéktalanul pótolják, vagy pedig a foglalkozások megkezdésekor lakásukhoz legközelebb eső leventecsapatnál tartoznak jelentkezni.

Ezen bejelentési kötelezettség az 1939. évi II. tc. 6. §-a értelmében 18 éves korig a törvényes képviselőt (atya, gyám) terheli, ha pedig a leventeköteles nem a törvényes képviselőjének háztartásában él, azt a szállásadó, munka- vagy szolgálatadót, akinek gondozásában vagy felügyelete alatt áll. A törvény értelmében felszólítja a leventeparancsnokság a szülőket, gyámokat, munka- vagy szolgálatadókat, hogy a leventeköteles ifjak megjelenését elősegítse.

Városi leventeparancsnokság.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, Jozsef kir. herceg utca 1. szám; Telefon nappal: 27-89. (3 mellekállomás). éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3·— pengő, negyedévenkent 8·70 pengő. Ara hétkoznap 12 fillér, vasarnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata aug. 23-án reggel 8-tól 30-án reggel 8-ig: „Aranyangyal", Piac u. 50. tel.: 24-53. „Reménység", Csapó u. 22. tel.: 14-21. „Isteni gondviselés", Petőfi tér és Teleki u. sarok, tel.: 32-8.. „Sas", Hatvan u. 66. tel.: 11-93.

Hősök naplója

AKI MEGMENTETTE A DEBRECENI 3-AS HONVÉDEK EZREDZÁSZLÓJÁT

1914 augusztus 29.

A bajtársiasságnak az önfeláldozásig menő, megható példáját állította elénk Pacsi Sándor volt debreceni 3-as honvéd gyalogezredbeli törzsőrmester, mint szakaszparancsnok a Rohatyn-i ütközetben. A harcot követő visszavonulásnál a megsebesült zászlóvivőtől életének kockáztatásával vette el a zászlót és így megmentette az ezred becsületét. Pár nappal később a Komarow körüli harcban haláltmegvető bátorsággal küzdött, de itt oly súlyosan megsebesült, hogy rokkanttá vált.

A szép és érdemre méltó hőstettéért az arany vitézségi éremmel jutalmazták.

*

E napon a 20. honvéd hadosztály kötelékében, a sok súlyos, véres és dicsőséges harcot vívott 3. honvéd gyalogezred — Debrecen város háziezrede — Galiciában, Rohatyn községnél délelőtt 10 órától kemény harcban állott az orosz túlerővel.

Ez az ütközet volt az ezred tűzkeresztsége.

Az ezred 5. század 3. szakaszának parancsnoka Vántsa Béla zászlós — amidőn százada azt a parancsot kapta, hogy a saját tűzvonal előtt fekvő Babuchow községet gyujtsa fel s ezzel is késletesse az orosz gyalogságnak a falun keresztül való felfejlődését —, szakaszának egy kisebb töredéke élén páratlan hősiességgel berohant a faluba, felgyujtotta a falu szegélyét s a falut elözönlő gyalogsággal kézitusába keveredve, addig tartotta a falu szegélyét, míg a század többi része erősitésként beérkezett.

A fiatal tiszt személyes bátorságával és nagyszerű példaadásával — a rendelkezésére állott csekély erővel megakadályozta az orosz túlerő időelőtti kifejlődését és annak súlyos veszteséget okozott.

A közelharcban maga is súlyosan megsebesült.

Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért, ez alkalommal, a II-od osztályú ezüst vitézségi érmet kapta.

— **Lossonczy István főispán** közellátási kérdésekben való tárgyalásra Budapestre utazott és szombaton érkezik vissza.

— **A Légoltalmi Liga debreceni csoport** elnöki tanácsa ülését f. é. augusztus hó 29-én d. u. 4 órakor tartja a Vitézi Székház dísztermében. Kérem az elnöki tanács tagjait, szíveskedjenek a gyűlésen pontosan és teljes számban megjelenni. Nagy József ny. m. kir. r. főtanácsos, a LL. debreceni csoportjának üv. alelnöke.

— **A gabonairoda áthelyezése.** Értesítem a város lakosságát, hogy a ref. Kollégiumban elhelyezett gabonairodát a folyó évi augusztus 29-től kezdődőleg a Dobozi átjáróban lévő és a XI. számú (termelői) körzeti iroda által használt helyiségekbe helyeztem át. (Telefonszám: 31-57.) Polgármester.

— **A Debreceni Orvosi Kamarából átjegyezték a Nagyváradi Orvosi Kamarába a következő orvosokat:** dr. Horváth Margit dr. Karossa Pfeiffer Józsefnét, dr. Ollé Józsefet, dr. Knepó Dezsőt Máramarossziget ről, dr. Szücs Lászlót Bihardiószegről.

— **Három halálos ítélet Zágrábban.** A zágrábi rögtönítélő bíróság halálra ítélt három kommunista felbujtót.

Szakolyi reggel...

Mindenütt szép, de itt: csodás a Reggel.
Deli termetén, sugárzó lepel.
Megsimogatja a fák lombjait,
Zizzen a levél s a bódult csalit.
Fűről, virágról iszik harmatot,
— Mit a rőthajú Hajnal otthagyott... —
S aztán bekopog minden ablakon.
S megcsiklandozza azt, ki még henyél:
Munkára lusta ! Csak úgy lesz kenyér !

GAYNÉ ÉDY.

Szakoly, 1941 aug. 25.

— **Orvosokat keresnek.** A sümegi közkórháznál megüresedett egy segédorvosi állás és egy havidíjas kisegitő orvosi állás. A biharmegyei gróf Tisza István közkórháznál egy alorvosi állás lett üres. A kalocsai érseki Szent Kereszt közkórházban egy segédorvosi állás vált üressé. Heves vármegye hatvani járásához tartozó nagybátonyi közegészségügyi körben a körorvosi állásra hirdetnek pályázatot.

— **Farkas István miskolci ref. püspök** állapotában tartós javulás állott be. A püspök, ki nagy betegsége után a Svábhegyen üdült, hazatért Miskolcra és rövidesen átveszi hivatala vezetését.

— **Csodalátó román pásztor a fronton.** Bukarestből jelentik: Petragye Lupu, a »Szent pásztor«, a magraviti csodalátó, akinek állítása szerint évekkel ezelőtt megjelent az Ur isten és vele hosszabb eszmecserét folytatott, kiutazott az ukrajnai harctérre, ahol a katonákat kitartó harcra buzdítja a bolsevizmus ellen. Az Ordinea cimű román lap közli Lupu fényképét, amint tisztekkel és katonákkal beszélget.

x **Bálint Ágnes okl. zongoratanár,** a budapesti Verő Adél intézet volt tanára kezdők és haladók tanítását vállalja a legmagasabb fokig. Tehetséges növendékei a Zeneművészeti Főiskolán vizsgáznak. **Zenei játékos iskolájában** 3—8 éves gyermekek ritmusérzékének és hallásának fejlesztése tornatanulással egybekötve. **Jazz zongora és harmonika** tanítás legújabb módszerrel. Jelentkezés d. e. 10—11, d. u. 4—5 között Verbőczy ucca 4. II. 7.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 20.000 pengőt nyert: 28815. 10.000 pengőt nyertek: 19174 81919. 5000 pengőt nyertek: 10444 29814. 4000 pengőt nyertek: 44561 64745 89761. 3000 pengőt nyertek: 9646 69349. 2000 pengőt nyertek: 13998 41776 65217. 1000 pengőt nyertek: 4371 4969 9306 13282 19711 20592 47997 91666. 800 pengőt nyertek: 4008 39531 43042 77592 78010. 600 pengőt nyertek: 6161 11610 11666 14318 17748 53042 55649 55841 71076 74011 81676. 500 pengőt nyertek: 8049 13494 20619 22971 26642 28791 28814 34306 35638 36893 46875 54379 56498 57071 57764 60261. 300 pengőt nyertek: 38 1517 4103 4785 5910 6629 6941 16181 16539 17468 17572 20099 21842 21861 22083 22301 25870 26487 28480 32075 32142 34315 36730 38534 39271 41634 41979 43756 44138 45227 50493 56758 57633 58334 58845 63553 65134 66612 67316 69647 71525 71917 72720 75017 80796 81963 82628 84127 89524.

— **Megszünt a Nyugat.** A magyar irodalom történetében jelentős szerepet játszott folyóirat főszerkesztője, Babits Mihály halálával megszünik. Fennálló miniszteri rendelet folytán lapengedélyt sem örökölni, sem átadni nem lehet, igy meg kellett szünnie a Nyugatnak is. A lap szellemét, irányát folytatni kívánja egy uj folyóirat, amelynek Illyés Gyula és Schöpflin Aladár lesznek az irányitói. A folyóiratnak valószinűleg »Magyar csillagok« lesz a cime.

— **A németországi körúton levő magyar leventecsoport** háromnapos berlini tartózkodása után csütörtökön reggel Boroszlóba utazott, hogy résztvegyen a nemzetközi ifjúsági sportversenyeken.

Előnyomulás folyókon át Ukrajnában.

— **Jáván és Szumátrán megszervezik a honi gárdát.** Az uj katonai törvény szerint a benszülötteknek is be kell vonulniok.

— **A bivaly megtámadta a robogó vonatot.** A Középprigóc és Szulok közötti vasútvonal mentén elterülő uradalom istállójából éjjel elszabadult egy bivaly. Az állat a vasúti töltésre ment és éppen akkor ért oda, amikor a kora hajnali vicinálisvonat a pályán átrobogott. A bivaly megvadult és bőszülten nekirohant a mozdonynak. A vonat ennek következtében az első és második tengelyével kisiklott, de a bivaly is élettelenül terült el a helyszinen. Az utasok kisebb zúzódásokat szenvedtek.

— **Az ukrajnai szovjetcsapatok** parancsnoka, Budjenni felszólitást intézett a lakossághoz, hogy romboljanak, szabotáljanak, siklassanak ki vonatokat, pusztitsanak el távíró- és magasfeszültségű áramvezetékeket és robbantsanak fel hidakat. Hasonló felhívásokra a németek részéről már megkapták a választ: kiméletlenül elbánnak minden szabottőrrel, polgáriruhás franktirőrrel.

— **Egy falu, amelynek minden házába becsapott már a villám.** Villámcsapástkutató állomást állitottak fel a szudétavidéki Absroth községben. A község területének geológiai viszonyai olyan vonzóhatást gyakorolnak a légköri elektromosságra, hogy a falucskában alig van ház, melybe a villám már legalább egyszer bele ne csapott volna.

— **Csernus József 63 éves gazda** ingatlanait fiára és menyére iratta hogy ennek fejében őt eltartsák. Gyermekei nem akarták rendesen eltartani, efeletti dühében közvetlen közelből hat lövést adott le rájuk forgópisztolyából. Azzal védekezett a tárgyaláson, hogy ütötték, bántalmazták és önvédelemből cselekedett. A bíróság 16 havi börtönre ítélte.

— **Budapesten eltüntek a tantuszok.** Hétmillió darabból ötmillió »kivonult« a forgalomból. A Beszkárt most érvényteleniteni kívánja a régi tantuszokat s újakat bocsátanak ki, hogy igy a spekulációnak elejét vegyék.

— **Fagylaltra sört ivott — belehalt.** Berlinből jelentik: A rajnavidéki St. Ingbertben egy fiatalember több adag fagylalt bekebelezése után néhány pohár sört is felhajtott. Másnap reggel borzalmas kínok között halt meg.

— **Blackpool angol város fölött két angol repülőgép összeütközött.** Hatan meghaltak, köztük a gép személyzetéből ketten. Ezenkivül tizenhatan komolyabban és többen könnyebben megsérültek. Az egyik gép a pályaudvarra zuhant, itt is 30 ember sérült meg.

— **Duff Cooper,** az angol háborús kormány távolkeleti megbizottja uton van Singapore felé. Duff Cooper szerdán hagyta el Los Angelest egy Clipper-repülőgépen.

— **Népszámlálási felülvizsgálók figyelmébe.** Csobán Endre főlevéltáros ezúton hívja fel azokat a városi tisztviselőket, akik az 1941. évi népszámlálás alkalmával felülvizsgálók voltak s akik jelenleg szabadságidejüket töltik, hogy a M. Kir. Központi Statisztikai Hivataltól visszaérkezett hiányos vagy hibás körzeti anyaguk felülvizsgálata végett ma d. e. 8—2 óráig a történelmi levéltárban feltétlenül jelenjenek meg.

— **Agyonütött két gyermeket a kidőlt házfal.** Az egyik csányteleki tanyán az árvíz által megrongált tanyaépületet lebontották. A bontási munkánál segédkezett a tulajdonos két fia, Varga János és Varga Imre. Bontás közben a vályogfal kidőlt és maga alá temette a két fiút. A 16 éves Varga Jánost holtan húzták ki a romok alól. 9 éves Imre testvérét pedig borzalmasan összeroncsolt tagokkal szállították kórházba, ahol néhány óra multva meghalt.

— **Oláh Anna körözött tolvaj engedélyt kért,** hogy az internáló táborban egyik ismerősét meglátogassa. A rendőr felismerte, letartóztatták. A cellában a leány öngyilkosságot kisérelt meg. Kórházba vitték, onnan az ablakon keresztül megszökött. Körözik.

— **Gróf Almássy Dénesné** Teleki Éva grófnőnek Nagymező u. 8. sz. alatti múzeumába ismét betörtek és ezuttal 6000 pengő értékű ezüstnemüt vittek el.

Utrakelt 800 váradi munkás Németország felé

Nagyváradról jelentik: Tegnap egész napon át tartott a hozzátartozók vándorlása a váradi nagyállomás környékére, ahol a raktárak széles udvarán táboroztak a Németországba induló váradi munkások. Számszerint 800 dolgos ember kelt útra, hogy becsületes szerezzen a magyar munkaerőnek s anyagi támogatást küldjön az itthonmaradt családnak. Megható jelenetek között folyt le a búcsú a messzi útra induló munkások és családtagjaik között. De a búcsúzásnak ünnepélyes jelleget adtak a hivatalosan elhangzott búcsúszavak is.

Elsőnek **Sarkadi József** ref. lelkész figyelmeztette a munkásokat a komoly feladatra, amely rájuk vár. **Polyák István** búcsúzott a katolikus egyház nevében. A család- és hazaszeretetre s a magyar munkás világszerte ismert becsületességére emlékeztetett.

Ezután **Szabó János** felsőházi tag mondott beszédet, megjegyezve, hogy bár fájdalmasan érinti a távozás, mert hiányozni fog a munkáskéz, bízik abban, hogy az öntudatos munkásság gyakorlatban és lélekben tapasztaltan fog visszatérni és hasznára lesz a magyar hazának. A város részéről dr **Varga László** tanácsnok őszinte hangon mondott búcsúszavakat, kifejezve, hogy rövid idő alatt megtanulta tisztelni és becsülni a váradi munkásságot.

Este 10 óra felé járt, amikor a 18 vagonból álló különvonat elindult a nyolcszáz váradi munkással Németország felé.

50 éves a mozi

Most volt ötven éve, hogy az első mozigépre szabadalmat adott az amerikai szabadalmi bíróság. Ezt a készüléket Edison szabadalmaztatta. A készülék egy zárt szekrény volt, amelyen fenn nyílás engedett betekintést a szemnek, belül pedig egy tekercsen mintegy tíz méter hosszú filmet lehetett leforgatni. Egy képsorozaton 1450 kép volt, amelyet harminc másodperc alatt vettek fel. Egy másodperc alatt a néző a nyíláson át 50 képet láthatott. Edison első felvételei lóversenyt, balettet, sporteseményeket ábrázoltak. Maga Edison kinetoskop-nak nevezte találmányát.

— **Négyezer katasztrális hold zsidóbirtok került eddig kisajátításra Hajdú vármegyében**, melynek nagyobb részét a korábbi igénylők között ki is osztották. A további igények elbírálása és kielégítése folyamatban van.

— **A vipera is lehet hálás.** A berlini állatvédő egyesületben megjelent egy ember és kígyót vitt be ajándékba. Napokig a lakásán tartotta, mikor ételte, meg is símogatta. Megállapították, hogy az állat homoki vipera. Ilyen veszedelmes lakótársat tartott magánál napokon keresztül, de a vipera a szeretetteljes bánásmódot úgy látszik meghálálta, nem lévén ember, hanem csak állat.

— **Bejender iráni tengernagy elesett**, amidőn Bender-Sapur mellett ellentámadást indított.

— **A gólya megszólaltatta a légvédelmi szirénákat.** Észak-Afrikában az egyik algéri kikötővárosban a minap több óra hosszat szóltak a légvédelmi szirénák. Mindenki az óvóhelyekre menekült és csak nagysokára merészkedtek elő egyesek. Mikor végre megállapították, hogy semmiféle veszély nincs, keresni kezdték, mi okozta a vaklármát. Legnagyobb meglepetésre egy gólyát találtak, amely beleakadt a szirénákhoz vezető villamosvezetékbe és rövidzárlatot idézett elő, aminek következtében a szirénák mindaddig szóltak, amíg a szerencsétlen madarat el nem távolították.

— **Lindberghet nem engedték beszélni.** Lindberghnek beszédet kellett volna mondania Oklahoma város legnagyobb termében. A városi tanács azonban nem engedélyezte a terem használatát. Az elnök kijelentette, Lindbergh csak az uccán beszélhet.

„Ingyenmulató társaság", melynek tagjai között halálraítélt is szerepelt

Az utóbbi időben egyre több feljelentés érkezett az ungvári rendőrség kapitányságához hitelezési csalás címén. A följelentők valamennyien vendéglősök, akik előadták, hogy vendéglőjükben gyakran megjelent **Seregélyes Ferenc** ungvári lakos és a magával hozott társasággal ivott-evett kedvére, aztán minden fizetés nélkül tovább állt. Leggyakoribb vendége **Seregélyes** ingyenmulató asztaltársaságának **Pál Ottó** ungvári lakos volt.

A rendőrség a megindított nyomozás alapján először a főcinkos Seregélyest távolította el az ungvári vendéglősök életéből azzal, hogy előzetes letartóztatásba helyezte.

Seregélyes letünte után **Pál Ottó** egyszerüen „önállósította" magát. — Ekkor szegödött az asztaltársasághoz **Ulics Sándor** rovottmultú péksegéd, akit azóta **az ungvári törvényszék** rögtönítélő **bírósága halálra** ítélt és most az ügyészségi fogházban várja kegyelmi kérvényével kapcsolatos végső döntést. Pál Ottó és Ulics azonban nem elégedett meg azzal, hogy ingyen mulassanak, hanem egy hangulatos éjszakán, augusztus 8-án kétfogatún hajtottak végig a városon, így látogatva a vendéglöket. A kocsikázás bérét, amely 15 pengőt tett ki, sem Pál Ottó, sem Ulics Sándor nem fizette ki.

Hitelezési csalás címén vonják felelősségre őket.

— **Az ország keleti részén augusztus 29-én 19.30 órakor kell elsötétíteni. Az elsötétítés 5.05 óráig tart.**

— **Két angol katonai gép szállt le Portugáliában.** Tegnap két különböző helyen egy-egy angol katonai repülőgép végzett kényszerleszállást portugál területen. A repülők a gépeket felgyujtották. A portugál hatóságok internálták a legénységet.

— **Német lapok a magyar csapatokról.** A német lapok fényképeket közölnek a magyar csapatok ukrajnai harcairól. Néhány kép a magyar repülők biztos találatú bombáinak szörnyű hatását mutatja be.

— **Zürichben több embert letartóztattak** kommunista propagandaanyag terjesztéséért.

— **Kerékpár-adó tervét vetették fel Szegeden.** Szeged város utai meglehetősen megviseltek, viszont a városnak nincs elég pénze, hogy rendbehozassa azokat. Ezért egy építési vállalkozó javasolja, hogy vessenek ki kerékpár-adót. Mivel 28.560 kerékpár van Szegeden, legalább 50 000 pengő évi bevételre lehetne számítani. A kerékpártulajdonosok túlnyomó része viszont kisember, akik abban bíznak, hogy a pénzügyminiszter nem járul hozzá ehhez az új adótipushoz.

— **Szekérre kapaszkodott** a bárándi úton Szabolcsi László 8 éves gyermek. A szekér közel haladt el egy kilométerkőnél és a gyermek lábáról valósággal lesodorta a húst, szerencsére nem történt csonttörés. A súlyosan sérült gyermeket kórházba szállították.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek d. u. 6.50, szombat d. e. 8, d. u. 6 órakor. Szombat kezdete 7.07, kimenetele 8.17 órakor.

— **Adományok a Hírlapírók Nyugdíjintézetének.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége kötelékébe tartozó vállalatok közül többen úgy határoztak, hogy a Hírlapíró Nyugdíjintézetének a Kormányzóné Őfőméltósága nevét viselő alapítványa céljára nagyobb összegü adományt fog rendelkezésre bocsátani éspedig: Magyar Általános Kőszénbánya rt. 15.000 P, Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmü rt. 15.000 P, Salgótarjáni Kőszénbánya rt. 15.000 P, Weiss Manfréd acél- és fémművek rt. 15.000 P, Cukoripari vállalatok 25.000 P, Dreher—Haggenmacher konszern 800 P, Goldberger Sám. F. és Fiai rt. 7100 P, Kammer-konszern vállalatai 6800 P, R. T. Villamos és Közlekedési Vállalatok számára 6000 P, Hungária műtrágya, kénsav és vegyipari rt. 5000 P, Kispesti textilgyár rt. 4200 P, Magyar Posztógyár rt. 4200 P, Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagon- és Hajógyár rt. 400 P, Wolfner Gyula és Társa rt. 4000 P. (Folyt. köv.)

— **Az elmult hetekben** nagymennyiségü aranyat és platinát szállitottak a Szovjetunióból az északamerikai unióba.

— **Peller János bácsalmási levente Mannhalter József nevü barátjával** a Sóstóban fürdött, egyszerre mindketten eltüntek a vízben. Mannhaltert észméletlen állapotban kihúzták, a másiknak csak holttestét találták meg.

— **Elitélték a vádlottat és nyomban alkalmazták a rehabilitációs törvényt.** Budapestről jelentik: Kaufmann Béla, a Hungária gépgyár vezérigazgatója a Szentendrei út kereszteződésénél nem vette észre az állj-jelzést és autójával közvetlenül a vonat előtt keresztülrobogott a síneken. Szerencsére nem történt baj, mert a szerelvény vezetője az utolsó pillanatban fékezett. Kaufmann ellen gondatlanságból okozott közveszélyü rongálás vétsége miatt eljárás indult. A vád szerint a vasút, az utasok és pályatest épségét veszélyeztette. A törvényszék 80 pengő pénzbüntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. Ugyanakkor a védelem indítványára kimondta a rehabilitáció alkalmazását is. Az ítélet jogerős.

— **Gyomor-, bél-, máj- és anyagcserebetegek** szívesen isznak reggelenként felkeléskor egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet, mert ennek hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. kérdezze meg orvosát!

— **A süteményfogyasztás kötelezővé tételét kérik a pesti cukrászok.** A budapesti cukrásziparteslület nem mindennapi kéréssel fordult az árkormánybiztossághoz. Beadványukban azt kérik, hogy a cukrászdákban tegyék kötelezővé az 50 vagy 60 filléres minimális, vagyis legkisebb fogyasztást, azaz adjanak jogot a cukrászoknak arra, hogy az ülő vendégeket legalább 50—60 fillér árú sütemény elfogyasztására kötelezzék. A különös kérésnek az oka az, hogy a pesti cukrászdákat elárasztották olyanok, akik egy-két darab kis süteményt rendelnek, aminek a darabja 16 fillér és emellett ülnek délután 3 órától este 8 óráig.

— **Ukrajnában a világ búzatermésének mintegy 8 százalékát, körülbelül 90 millió métermázsát termelnek.** Az ukrán búza kiváló keménységü és különösen tésztanemüek előállítására igen alkalmas. Az ukrán mezőgazdaság a búzán kívül 30 millió mázsa rozsot, 35 millió mázsa árpát, 25 millió mázsa tengerit és 20 millió mázsa zabot termel . Nagymennyiségben termelnek kölest, hajdinát, cukorrépát és dohányt, de az utolsó években már bevezették a pamut-, szójabab- és a rizstermelést is.

— **Valósággal megpörkölődött,** két kezére, fejére, arcára, lábszárára súlyosan megsérült égett embert szállitottak be a nyiregyházi kórházba. Bányai Mátyásnak hívják, a Baracs pusztán lévő Vörösmajorban lakott, ahol veszedelmes tűz pusztított. Bányai az égő házba berohant, hogy 300 pengőjét onnan kimentse. A szobaajtó beszakadt s mikor a szoba közepére ért, a mennyezet is lerogyott s maga alá temette. Eszméletlenségéből magához térve, kibírhatatlan kínokról panaszkodott.

— **Elitélték tejdrágítás miatt.** Füzesséry Márton munkácsi földbirtokos tejet szállított Reichmann Jakab munkácsi tejkereskedőnek. A földbirtokos a tej literjét a maximális 26 fillér helyett 35 fillérért számította, Reichmann viszont a tejet 40 fillérért árusította. A beregszászi kir. törvényszék most vonta felelősségre az árdrágítókat. A perbeszédek után a bíróság mind Füzesséryt, mind Reichmannt bűnösnek mondotta ki árdrágítás vétségében és ezért Füzesséryt 1000 P pénzbüntetésre, Reichmannt pedig 6 heti fogházra ítélte.

— **Féláron utazhat Budapestre,** az Őszi Vásárra. Igazolványok a „Debreczen" kiadóhivatalában **József kir. herceg ucca 1. sz.**

Gyászrovat

Hangyási Ferencné Kállai **Erzsébet** 34 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető II. b. ravatalozó teréből a ref. egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési vállalat.

Orosz Magduska 11 éves temetése szombaton négy órakor lesz a III. sz. teremből református szertartással. — Lakása: Hajó ucca 2. Csurka temetkezés rendezésében.

Könyv

SAAD BÉLA: CSENDES VIHAR

Nagy tetszéssel fogadta a közönség az országosnevü ujságírónak **Saad Bélának** Csendes Vihar című szerelmi regényét. **Saad Bélát** nem kell bemutatni a közönségnek. Ismerik a bátorhangú, remektollú ujságírót azokból a riportsorozatokból, melyekben a társadalmi igazságosság minél tökéletesebb érvényesítéséért küzd. Témái országos visszhangra találtak mindig. **Saad Bélának** jelent már meg folytatásos regénye, de ez az első kötetes regénye.

Az ujságíró éles ítélőképessége csillog ebben a regényben, mely 220 oldalon tartja lekötve az olvasó érdeklődését. Regénye követi a riportjai útját: felfigyeltek rá, olvasása után megállapítjuk, hogy Saad Béla nemcsak ujságíró, hanem író is a javából. Sok az őszinte szava és éles, érdekes képet ad arról regényében, hogyan gondolkoznak a mai fiatalok a szerelmről.

Közgazdaság

Nem emelik a méz termelői árát

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület arra kérte az árkormánybiztost, hogy a méztermelő méhészek közvetlenül a fogyasztónak a 3 pengő 40 filléres kiskereskedői áron adhassák el a mézet.

Az árkormánybiztos most arról értesítette az egyesületet, hogy a kérést nem teljesíti. Az árkormánybiztos rendelkezése alapján az eddig megállapított mézárak maradnak érvényben, vagyis a méz ára a termelőnél 2 pengő 50 fillért, a nagykereskedőnél 2 pengő 90 fillér, a kiskereskedőnél pedig 3 pengő 40 fillér kg-ként.

A terménytőzsdén az árak változatlanok.

SPORT

DiMAVAG-Ferencváros FC 2:2 (1:0)

NB labdarugómérkőzés, Üllői úti pálya, 6000 néző. Játékvezető Tőke 2. — E meglepetésszerü eredmény a mutatott játék alapján igazságosnak mondható.

Nagy formában van a Ganz, hatalmas küzdelemre van kilátás

A DVSC vasárnapi ellenfele, a Ganz nagy formában van.. A gyári csapat szerdai edzésén a Mávag-gal játszott és azt le is győzte. A csapat vezetősége egy, az edzésen bemutatkozó kapus szerződtetésére gondol. Mindebből világos, hogy a Ganz nem fogja hagyni magát a vasárnapi mérkőzésen és a Vasutasnak keményen meg kell küzdenie a győzelemért. A Ganzban olyan nevek szerepelnek, mint Turay és Szalay, ezek rutinja sokat lendíthet egy csapat összmunkájában. A Ganz különben is híres, ötletes, gólratörő játékáról, úgyhogy a debreceni védelemnek vigyázni kell a Ganz csatárokra.

A debreceni csapat sem marad el a készülődésben. Tegnap a Stadionban ismét kétkapus edzés volt, amelyen a játékosok valamennyien biztatóan mozogtak. Egy bizonyos, vasárnap délután a Stadionban nagy mérkőzés lesz, amelyben hatalmas küzdelem fog döntést hozni, kié legyen a két pont.

Súlyosan megbüntették a perecesieket az ismert botrány ügyében. — A mérkőzést 0:0 gólaránnyal az ózdi csapat javára írták, a PTK-t négy mérkőzésre a pályaválasztási jogtól megfosztották. Ez alatt a pálya játékterét 140 cm magas kerítéssel kell ellátni. Ezenkívül még 400 pengő pénzbüntetést is kapott a PTK. A partjelzőt verő nézőt az ország összes pályáiról kitiltották és bünvádi feljelentést tettek ellene.

Az Ujpest edzőmérkőzésen 9:3-ra **verte a Goldberger SE-t,** amely ellen mint ismeretes, a DVSC vasárnap 6:2-

re győzött. Eszerint tehát az Ujpest három góllal jobb a DVSC-nél (?).

Kik vezetik a vasárnapi mérkőzést? A vasárnapi mérkőzéseket a következő játékvezetők vezetik: Hajdúböszörményi MOVE—Húsos Joanovics, DVSC II—DTE Tóth Sándor, Bihari Turul—DMTE Kőrösi, a P. MÁV—NyKISE mérkőzésre Sárosit jelölték. Az NB II mérkőzések közül a Szatmári SE—Kolozsvári MÁV meccset dr Nagy Zsolt, Ungvárott a Rusj—Perecesi TK mérkőzést dr Lengyel József, Nyiregyházán a NyTVE—Marosvásárhelyi SE mérkőzést Takács Jenő vezeti.

A DTE I. és ifjúsági játékosok ma este fél nyolc órakor a tornacsarnokban szakosztályi ülésre jelenjenek meg.

Városi hirdetmények

— **Hirdetmény.** Értesitem az érdekelteket, hogy az 1939—40. és az 1940—41. évek telén a Kösülyszegben kitermelt és a várost illető kb. 18.650 kéve, valamint a Szikgáton kitermelt kb. 700 kéve nád eladására szeptember hó 11-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor a Városháza gazdasági ügyosztály félem. 22. sz. szobájában nyilvános árverést fog tartani. Közelebbi feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Gazdasági Tanácsnok.

*

— **Debrecen sz. kir. város Polgármesterétől. 34.600—1940. VII. Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény.** — Debrecen sz. kir. város területén a Pozsonyi és Mikepércsi úton, valamint a Széchenyi és Dobozi uccákon készítendő új téglajárda építési munkáira nyilvános versenytárgyalást hirdetek. — A közszállítás költségei szabályszerüen biztositva vannak. A munka megkezdésének ideje a műszaki ügyosztály felhivásától számított 24 órán belül. A befejezés ideje 1941. évi október hó 41-én. Tájékozásul szolgáljon, hogy az épitendő burkolatok területe cca 4300 négyzetméter. A város az alábbi építési anyagokat díjmentesen bocsátja a vállalkozó rendelkezésére: 1. Vasas téglaanyagot a városi téglagyár telepén. 2. Homokanyagot a „Monostorpályi úti „Kettőshegy" elnevezésü homokbányában. Az építésnél felhasznált minden anyag, fuvar, kövezetvámmentességet élvez. Ajánlat csak a város által kiadott ürlapokon tehető, melyek a városi műszaki ügyosztály iktató hivatalában 3.— pengő előzetes befizetése mellett megszerezhetők. Kisiparosok ezeket díjtalanul kapják. Az aláirt ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva és „Ajánlat új téglajárda burkolat építésére" felirattal ellátva 1941. évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 óráig kell beadni a Városháza földszint 8. sz. alatti iktató hivatalban. Ajánlatok nyilvános felbontása ugyanaz nap d. e. 11 órakor lesz a Városháza tanácstermében. Bánatpénzül az ajánlat szerinti értéknek 2 százalékát kell az ajánlat benyujtásának időpontjáig letenni. Kisiparosok 15.000 pengös ajánlat szerinti értékig bánatpénzt letenni nem kötelesek. Ha azonban az ajánlat értéke a 15.000 pengőt meghaladja, úgy a kisiparosok is tartoznak 2 százalékot bánatpénzül letétbehelyezni. Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kifutófiút felvesz Volentik, Piac 38. 1959

Munkásingvarrónő felvételetik. Csillag 82. 1952

Asztalos- és bádogostanulók fizetéssel felvételetnek. Gebauer koporsógyár, Híd 10. 1950

Jó családból való fiút tanulónak azonnal felveszek. Sámson ucca 12. fűszerüzlet. 1937

Házmester felvételtik. Tóth Árpád u. 1. 1918

Gépészkovács kerestetik azonnalra gazdaságba. Jelentkezni lehet délelőtt Bíró Gézánál, Városi Takarék. 240

ALKALMAZÁST nyer nő

Varróleányt segédlevéllel felveszek. Jelentkezni előjegyzésre csak fél 2—3-ig lehet. Benváts, Csapó 42. 1811

Kiszolgálóleány, ki már volt péküzletben, kaucióval felvételtik. Sámsoni út 48 Sütőde. 1879

Varróleányokat felveszek, konfekcióban jártas előnyben. Széchenyi 8. 1946

Papirzacskó ragasztónőt felvesz Breuer, Csapó 13. 1944

Jómegjelenésü hölgyeket és urakat keresünk azonnalra, akik helyben nagy ismeretséggel rendelkeznek. Próbaidő alatt napidijjal, megfelelés esetén magas fix fizetés és jutalékkal. Cím a kiadóhivatalban. 1921

Egy fiatal fodrászsegéd felvételtik. Szent Anna 14. 1910

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Komoly megbizható mindenes leányt azonnal felveszek. Szent Anna 2. Falatozó. 1948

Szobaleányt, ügyeset, házlartási teendőkben jártast keresek. Jelentkezés délután 4—5 Batthyány 17. I. 5. 1958

Beregszászra komoly középkorú mindenest keresek 35 pengőért. — Jelentkezés: Simonffy 5. Münich Aurélnénál. 1960

Magános úriasszony jobb mindenest keres elsejére. Szabó Kálmán 15. 1927

Gyermekszerető mindenes leányt hosszú bizonyitvánnyal 1-re felveszek. Jelentkezni esti és reggeli órákban dr Mailáth ügyvéd, Miklós 4. 1935

Bejárónőt egész napra felvesz Csillag Arthurné, Rákosi Jenő 2. I. em. 1940

Perfektül főző mindenest 1-re felveszek. — Körösi Lászlóné, Magoss György tér 13. 1926

Megbizható, ügyes szakácsnőt keres a máramarossziget ref. gimnázium internátusa jó bizonyitványokkal — szept. 1-re. Cim: Liceum út 18. 1930

AJÁNLAT

Függönyöket, csipkeszövet, kölplianyagokat, sötétképpettyes és mintás imprimé anyagokat olcsón. Rothermere 36. Keresztépület. 1630 8. 29

Vasutas, katona, pilótaegyenruhákat bizalommal készittesse Tegdesnél, püspöki palota, Déri sarok. 1538 8. 30

Megjavitom régi, hibás nadrágtartóját, zoknitartóját jutányosan. Binéth, Simonffy 7. 1864

Aranyat, ezüstöt, brilliánst legmagasabb áron beváltl Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 1085 8. 31

Legolcsóbban fest, tisztit Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Szőrmebundákat olcsón készit, javit, alakit Kováry szücsmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39. 800 vv.

Cianoztasson Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Kosztümöket, kabátokat izlésesen készit, fordit, alakit „Margó" Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat, brilliánst legmagasabb áron veszek. Ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javitások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 1326 9. 22

Poloskairtást ciángázzal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kígyó 5. 695 10. 17

Zománcozott tűzhelyek szakszerű javitása. Kiégett kályhák samottozása. Tűzhelyek és kályhák raktáron. Levenesik. Csapó 87. 144 10 5

Légoltalmi karszalag és jelvény még a régi áron Pethő népmüvészeti szaküzletében, Szent Anna 10. Telefon 32-41. 1951 9. 29

Tankönyvek, antikvár és új állapotban. Iskolaszerek kaphatók Acél antikvárium, Széchenyi ucca. 1925 9. 30

OKTATÁS

Naményi Zoltán gyorsiró, gépiróiskolában nyári tanfolyam. Vidékieknek vasútkedvezmény. — Államvizsga Batthyány 1. 1628 9. 28

Simai gyorsiróiskolában szept. 1-én új tanfolyam kezdődik. Piac 73. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. 245 9. 9.

Szabni, varrni kitünően megtanulhat Balázsnénál, Rákosi Jenő 5. Munkáskönyvvel vagy szerződéssel. 1943

TÁRS

Elita üzlet létesitéséhez tőkés társat keresek. — „Feles haszon" jeligére. 1957

RÁDIÓ

Három plusz egy lámpás Philips rádió tiszta új lámpákkal eladó, ára 150 P. Gyöngyvirág 21. 2-ik ajtó. 1931

HANGSZER

Bécsben képesitett zongorahangoló olcsón, lelkiismeretes munkát végez. Ebenstein Márton, Kápolnási ucca 2. Telefon 24-83. 1511 9. 24

Egy hosszú zongora eladó Boldogfalva 19. — Értekezni lehet 12h—16h-ig. 1527

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, Piac 71. 1327 9. 22

Kombinált szekrény, modern háló, konyhaberendezés, asztalok eladók. Kossuth 51. 1788 10. 4

Bútor, saját készitményü, modern, sötét, dió hálószoba — jutányos áron eladó. Kígyó 32. Asztalosmühely. 1768

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Strapabiró oldalkocsis motorkerékpár eladó. Cím a kiadóban 865 vv

Kerékpár jó gumival jókarban olcsón eladó. Hatvan 61. földszint 1. 1956

TÜZELŐ ANYAGOK

Eladó gyalú- és gépforgács szekérszámra. Gebauer koporsógyár, Híd 10. 1949

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Eladó Derecskén kövesút mentén forgalmas jogfolytonos kocsma házzal. Kossuth u. 1666. 1938

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Egy szoba, előszoba komforttal magános úrnak vagy úrnőnek kiadó. Zápolya 11. 1894

Egy szoba, konyha kiadó. Zápolya 11. Tiz órától. 1895

Egy szoba, konyha, spájz bútorozva, esetleg üresen kiadó. Diesőfi 8. 1914

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Kiadó kétszobás lakás 5000 pengő kölcsön kamatjáért 5 évre. Cím a kiadóban. 239

Kettőszobás összkomfortos lakás műhely-, raktárhelyiséggel kiadók. Werbőczy 12. emeleten. 241

BÚTOROZOTT SZOBA

Uccai parkettes bútorozott szoba fürdőszobahasználattal keresztény úrnak kiadó, havi 60 P. Cím a kiadóban. 1887

Csinosan bútorozott szoba két fiatalember részére kiadó. Hatvan 50. 7. ajtó. 1886

Különbejáratú csinosan bútorozott szoba két férfi részére kiadó. József kir. herceg u. 11. 1955

Elegánsan bútorozott szoba előszoba, fürdőszobáva kiadó. Bercsényi 29. 238

Püspöki palotában különbejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó, üresen is. II. em. 50. 1947

Bútorozott szoba 1—2 személynek kiadó. Takács. Hatvan 18. 1941

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Széchenyi 6. emelet. 1929

Erkélyes, parkettes különbejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Megtekinthető Piac 10. 12-től 2-ig Ihásznál. 1939

Uccai bútorozott szoba 1-ére kiadó. Faragó 23. 1917

ELVESZETT

Elveszett egy fehérfekete és sárgásszemü cica. Nyomravezető jutalmat kap. Pacsirta 18. 1919

Elveszett Kerékgyártó József Fancsika 39. névre szóló gabonajegy. Kérem a becsületes megtalálót, adja be a fenti cimre. 1911

INGÓSÁG VÉTEL

Kenyérhajat veszek, érte is küldök. Domokos Lajos u. 6 857

Magas árat fizetünk régi cinnedényekért, családi ékszerekért, bútorokért, szőnyegekért, órákért, dísztárgyakért, festményekért, bútorait is legjobban az Ingóságközvetitőben értékesitheti, püspöki palota tel. 37-99. 1131 v. v.

Tetőcserepet, jókarban levőt, hódfarkút, cca 200—500 darabot keresek megvételre. Címet a kiadóhivatal pénztárába kérem beadni. 1750

INGÓSÁG ELADÁS

Asztalsparhelt, csempés, kettősütős eladó. Megtekintés csak 10—12 óra között Hatvan 40 második ajtó. 1961

Boroshordók, használtak (25—130 literesek) eladók. Dugovics T. u. 14. 1756

Ruhaszekrény, alighasznált, matt, hintaszék, használt matrac, képek. Apafi 16. 1954

Gyermeksportkocsi eladó. Pethő kézimunkaüzlet, Szent Anna 10. 1953

Ajtó, kétszárnyas, vadonatúj, tükör, állványos, nagyméretü eladó. — Rothermere tizennyolc. 1916

Eladó jókarban lévő 3 darab 80x160 szobaablak és 1 darab 100x220-as ajtó. Vigkedvű 53. 1932

Piarista gimnázium I. és II. osztályába való könyvek olcsón eladók. Tanító u. 18. 242 vv.

Eladó vályog van. Halastó u. 12. 1920

VEGYES

Körkötőgépemen aki megtanit harisnyát kötni, jól megfizetem. — Cim a kiadóban. 1934

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Házat, földet életjáradékra veszek, adósságot átveszek. Rákóczi 21. Keresztépület. 1923

ELADÓ HÁZ

Olcsón eladó kétlakásos ház, góré, hizlaló, jó kút, gyümölcsfák. Bihari 6. Vágóhidnál. 1875

Négyszobás modern villa 412 négyszögöl kerttel, adómentes, épitkezési teherrel eladó, Hadházi ucca 26/b. Megtekinthető délelőtt 11-től 1-ig. Értekezni Péterfia 34. 115+

Piac uccához és nagyállomáshoz közel háromszobás, kertes, féladómentességü ház eladó 30.000 P. Árpád térnél jókarban lévő többlakásos ház 11.500 P. Csapókerti állomásnál kétszobás, fürdőszobás adómentes 8600 P. Értekezni Balázs iroda, Rákosi Jenő 5. 1942

FÖLDBÉRLET

Kismacson haszonbérbeadó 15 kat. hold. Értekezhetni délelőtt 10—12-ig Ferenc József út 70. Ügyvédi iroda. 1936

ELADÓ FÖLD

Hajdúszoboszlón, a fürdő mellett lévő Bánomszölöskertben egy 994 négyszögöles és egy 832 négyszögöles telek eladó. Érdeklödni Nagy Sándor ingatlaniroda Csapó u. 27. Távbeszélő 33-15. vv 1736

ELADÓ ÁLLAT

Süldők, 3 hónapos mangalicák eladók. Honvédtemető u. 6. 296 vv

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: ifj. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.